

ჩვენი სოფელი

გაზეთი გამოდის 2015 წლის ოქტომბრიდან

გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ყოველთვიური გამოცემა • მარტი/2023 N 84

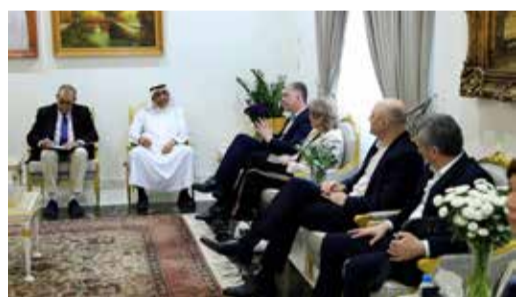

ახალი ამბები

- საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს მხარდაჭერით და კატარის სახელმწიფოში საქართველოს საელჩოს ორგანიზებით, საერთაშორისო გამოფენაზე „Agriteq 2023“ საქართველოს სტენდზე 14 ქართული კომპანია იყო წარმოდგენილი, რომლებმაც დამთვალიერებელს საკუთარი წარმოების სასოფლო-სამეურნეო პროდუქცია გააცნეს.
- გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრი ოთარ შამუგია, კატარის სახელმწიფოს დედაქალაქ დოჰაში, კატარის მუნიციპალიტეტების მინისტრს აბდულა ბინ აბდულაზიზ ბინ თურქი ალ სუბაიეს შეხვდა.
- ოთარ შამუგიამ და კატარის სახელმწიფოს გარემოსა და კლიმატის ცვლილების მინისტრმა თანამშრომლობის მემორანდუმში გააფორმეს.
- ოთარ შამუგია დოჰაში ხორცის მწარმოებელ და იმპორტიორი სახელმწიფო კომპანიის „ვიდამფუდი“ აღმასრულებელ პრეზიდენტს, ალნობუბი სალიმ ალ მარრის შეხვდა.

- ოთარ შამუგია, კატარში ვიზიტის ფარგლებში, სოფლის მეურნეობისა და გამწვანების უმსხვილესი კომპანიის „Al Sulaiten Group“ თავმჯდომარეს შეხვდა.

- გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრი ოთარ შამუგია აშშ-ის სოფლის მეურნეობის დეპარტამენტის (USDA) ატაშეს ქრისტინ მუმას შეხვდა.
- ნინო თანდილაშვილი კლიმატის მწვანე ფონდის აკრედიტაციის კომიტეტის თავმჯდომარედ და ეთიკის და აუდიტის კომიტეტის წევრად აირჩიეს.
- გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრი ოთარ შამუგია გერმანიის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკის (KfW) საქართველოს გარემოსდაცვითი პროგრამის მენეჯერს, ფრენკ მორშელს შეხვდა.
- ნინო თანდილაშვილმა და ევროკავშირთან ასოცირების შესახებ შეთანხმების ფარგლებში შექმნილი სანიტარული და ფიტოსანიტარული (SPS) ქვეკომიტეტის ხელმძღვანელმა ხელი ასოცირების განახლებულ დანართს მოაწერეს.

- გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროსა და სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიას შორის თანამშრომლობის მემორანდუმში გაფორმდა
- სურსათის ეროვნული სააგენტო და საქართველოს ტექნიკურმა უნივერსიტეტმა თანამშრომლობის მემორანდუმში გააფორმეს
- „ტექნიკაზე ხელმისაწვდომობა ჩვენი ფერმერებისთვის არის ძალიან მნიშვნელოვანი“ - ოთარ შამუგია კოოპერატივებისთვის სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკის თანადაფინანსების ახალი სახელმწიფო პროგრამის შესახებ

- საქართველოს თხილის სექტორის განვითარების პროექტი (G-HIP) დასრულდა
- სასოფლო-სამეურნეო სავარგულზე ცეცხლის წაკიდების მავნე პრაქტიკის აღმოფხვრის მიზნით საჯარიმო სანქცია წესდება
- 21 მარტს ტყის საერთაშორისო და დაუნის სინდრომის მსოფლიო დღე აღინიშნა
- თხილის წარმოების ხელშეწყობის სახელმწიფო პროგრამით ფერმერების ნაწილმა უკვე ისარგებლა
- გიორგი ხანიშვილი USAID-ის ხელმძღვანელს ჯონ პანელს და ეკონომიკური ზრდის ოფისის დირექტორს საქართველოში მარიკა ოლსონს შეხვდა
- მწვანე ბანაკი „კლიმატის ელჩები“

ნარმატივის ისტორიები 83 8

- საქართველო ღვინით ვაჭრობის მსოფლიო ჯგუფის (WWTG) თავმჯდომარე ქვეყანა გახდა
- რძის გადამამუშავებელი კოოპერატიული საწარმო თიანეთის მუნიციპალიტეტიდან
- კასპის მუნიციპალიტეტში მოქმედი სუნელეების საწარმო 18 სახეობის პროდუქციას აწარმოებს
- კოოპერაციული საწარმო სოფელ აკურაში
- კახეთში, მიმდინარე წელს, 60 მლნ ლარზე მეტი ღირებულების სამელიორაციო ინფრასტრუქტურული პროექტები დაიწყება

ქართული ღვინო 83 9

- ღვინის ეროვნული სააგენტოს ფინანსური მხარდაჭერითა და ასოციაციის „ქართული ღვინო“ ორგანიზებით, გერმანიის ქალაქ დუსელდორფში, გამოფენაში „ProWein-2023“ ქართული ღვინის 25 კომპანია მონაწილეობდა.
- ღვინის ეროვნული სააგენტოს ფინანსური და ორგანიზაციული მხარდაჭერით, ქართული ღვინის მწარმოებელი 16 კომპანია იაპონიის დედაქალაქ ტოკიოში მიმდინარე კვებისა და სასმელების გამოფენაში „Foodex Japan 2023“ მონაწილეობდა
- აშშ-ში, გამოფენაზე „Vinexpo New York“ ქართული ღვინო 26 კომპანიამ წარადგინა

გარემოს დაცვა 83 10-11

- სააგენტოს თავმჯდომარე გიორგი მიშელაძე, პროგრამის მიმდინარეობის ამ ეტაპისთვის გამოკვეთილ რამდენიმე მთავარ მიღწევას ასახელებს
- ბოლნისის მუნიციპალიტეტში „საქმიანი ებო“ მოეწყო
- კასპის მუნიციპალიტეტის „საქმიანი ებოში“ მიმდინარე სამუშაოებს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის მოადგილე კახა კაკაბაძე და ეროვნული სატყეო სააგენტოს უფროსი კახა ცერცვაძე გაეცნენ
- საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ძირითად პრიორიტეტულ მიმართულებად რჩება ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის მონიტორინგი და შეფასება
- გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის თანამშრომლებმა უკანონო ნადირობის 523 ფაქტი გამოავლინეს

დაცული ტერიტორიები 83 12-13

- საქართველოს დაცული ტერიტორიების მრავალფეროვანი კანონები და მღვიმეები სასარგებლო რჩევა 83 14-15
- ხორბლის მავნე ორგანიზმები
- ვერხვის პლანტაციები და მისი გაშენების პერსპექტივები საქართველოში

ბიომრავალფეროვნება 83 16

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს მხარდაჭერით და კატარის სახელმწიფოში საქართველოს საელჩოს ორგანიზებით, საქართველოს მთავრობის განცხადებით, „AGRITEQ 2023“ საქართველოს სტანდარტული კომპანია იყო წარმოდგენილი, რომელმაც დათვალა მხარდაჭერა საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციის გასაცემს.

ოთარ შამუგია დოჰაში გამართულ საერთაშორისო აგროგამოფენაზე საქართველოს სტანდარტული კომპანიის მინისტრებს და სხვადასხვა ქვეყნის ელჩებს უმასპინძლა.

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრი ოთარ შამუგია, კატარის დედაქალაქ დოჰაში, საერთაშორისო აგროგამოფენის „Agriteq 2023“ გახსნის ღონისძიებას დაესწრო. საქართველოს სტანდარტული კომპანიის ტრანსპორტის მინისტრმა, კომერციისა და ინდუსტრიის მინისტრმა, მუნიციპალიტეტების მინისტრმა, გარემოსა და კლიმატის ცვლილების მინისტრმა, კატარის ტურიზმის საბჭოსა და ავიახაზების პრეზიდენტმა და სხვადასხვა ქვეყნის ელჩებმა დაათვალიერეს.

საქართველოს სტანდარტული კომპანიის წარმომადგენელია ქა-

რთული კაკალი, მოცვი, წყალი, მშრალი და სუბლიმირებული ხილი, შეციებული ცხვრის ხორცი, თაფლი, ორგანული წვენი. პროდუქცია სრულად აკმაყოფილებს საერთაშორისო სტანდარტებს. გამოფენის მონაწილე ქართული კომპანიების უმეტესობა სოფლის განვითარების სააგენტოს სახელმწიფო პროგრამების ბენეფიციარია.

„საქართველოსა და გალფის ქვეყნებს სავაჭრო ურთიერთობის განვითარებას მნიშვნელოვანი პოტენციალი აქვს, რაც აუცილებლად უნდა განვითარდეს და, შესაბამისად, გაიზარდოს ორ ქვეყანას შორის სავაჭრო ბრუნვა. ქართული პროდუქციის საერთაშორისო ბაზრებზე დამკვიდრება ჩვენი პოლიტიკის პრიორიტეტია. ჩვენი მიზანია, მაქსიმალურად გავზარდოთ ქარ-

თული აგრარული პროდუქციის ცნობადობა მსოფლიო ბაზარზე, გავხადოთ ის მოთხოვნადი, რაც, თავის მხრივ, შესაძლებელს გახდის, სტაბილურად მზარდი იყოს ექსპორტის მაჩვენებლები. აღსანიშნავია, რომ, ბოლო წლების განმავლობაში, გალფის ქვეყნებში ქართული სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციაზე ინტერესი მზარდია. შესაბამისად, მნიშვნელოვანია, რომ, ჩვენი ფერმერების მხარდასაჭერად, მსგავსი ღონისძიებები აქტიურად გაგრძელდეს“, - განაცხადა ოთარ შამუგიამ.

„Agriteq“ ყურის რეგიონში ერთ-ერთი ყველაზე მასშტაბური საერთაშორისო გამოფენაა, რომელსაც მრავალი ათასი ვიზიტორი ჰყავს. წელს გამოფენაში მონაწილეობას 52 ქვეყანა და სოფლის მეურნეობის სექტორში მოქმედი 650-ზე

მეტი ადგილობრივი და საერთაშორისო კომპანია იღებს. გამოფენაში, რომელსაც 20 ათასამდე დამთვალიერებელი ჰყავს, მონაწილეობა მნიშვნელოვანი შესაძლებლობაა კატარსა და, ზოგადად, ყურის რეგიონში ქართული პროდუქციის პოპულარიზაციის და ექსპორტის ზრდის ხელშეწყობისთვის.

გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრმა ოთარ შამუგიამ, ქართული დელეგაციის წევრებთან ერთად, სხვადასხვა ქვეყნის, მათ შორის კატარის სახელმწიფოს სტენდები დაათვალიერა და ოფიციალურ პირებს შეხვდა.

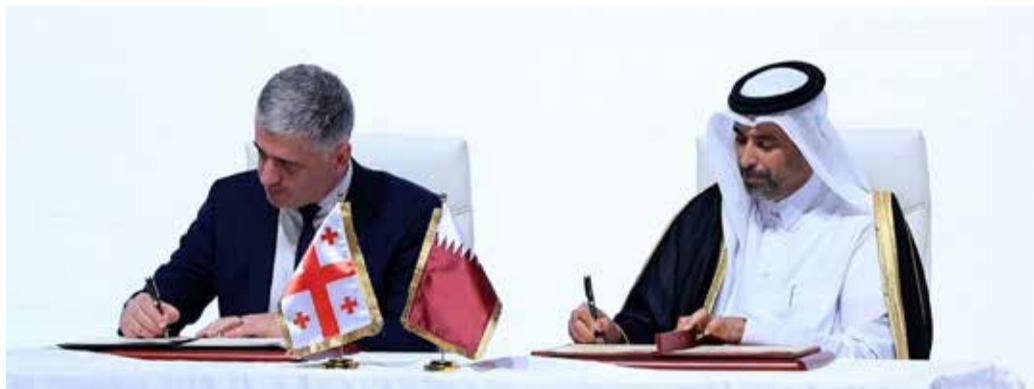
გამოფენის გახსნის ღონისძიებას საქართველოს საგანგებო და სრულუფლებიანი ელჩი კატარის სახელმწიფოში ნიკოლოზ რევაზიშვილი და სოფლის განვითარების სააგენტოს დირექტორი დავით წითლიძე ესწრებოდნენ.

გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრი ოთარ შამუგია, კატარის სახელმწიფოს დედაქალაქ დოჰაში, კატარის მუნიციპალიტეტების მინისტრს აბდულა ბინ აბდულაზიზ ბინ თურქი ალ სუბაიეს შეხვდა

კატარის სახელმწიფოს მუნიციპალიტეტების მინისტრმა აბდულა ბინ აბდულაზიზ ალ სუბაიემ მადლობა გადაუხადა ოთარ შამუგიას კატარის სახელმწიფოში ვიზიტისთვის და საერთაშო-

რისო აგროგამოფენაზე ქართული სტენდის წარმოდგენის მხარდაჭერისთვის. მან ხაზი გაუსვა, რომ კატარის სახელმწიფო დაინტერესებულია საქართველოსთან სავაჭრო ურთიერთობების გაღრმავებით და აღნიშნა, რომ ქართული ხარისხიანი აგროსასურსათო პროდუქტის ცნობადობა, ბოლო წლებში, მნიშვნელოვნად გაიზარდა და, რომ ორ ქვეყანას შორის სავაჭრო ურთიერთობების გაღრმავების პოტენციალი ნამდვილად არსებობს.

ოთარ შამუგია და კატარის სახელმწიფოს გარემოსა და კლიმატის ცვლილების მინისტრმა თანამშრომლობის მემორანდუმი გააფორმეს

კატარის სახელმწიფოში ვიზიტის ფარგლებში, საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრი ოთარ შამუგია კატარის სახელმწიფოს გარემოსა და კლიმატის ცვლილების მინისტრს, შეიხ ფალჰ ბინ აჰმედ ბინ ალი ალ თანის შეხვდა.

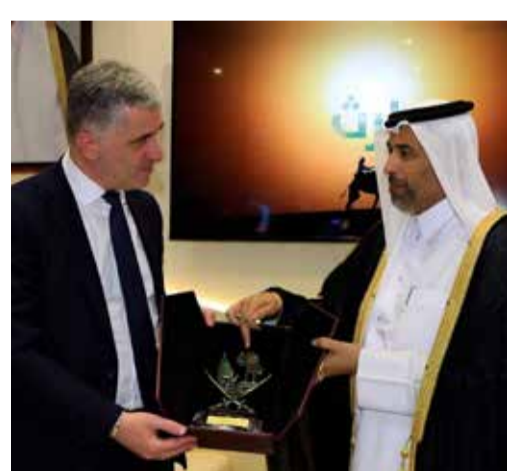
შეხვედრაზე მხარეებმა კლიმატის ცვლილებით გამოწვეული რისკების ფონზე გარემოსდაცვითი ღონისძიებების განხორციელების მნიშვნელო-

ბის საკითხი განიხილეს.

ოთარ შამუგიამ დეტალურად ისაუბრა აღნიშნული მიმართულებით საქართველოს მთავრობის სტრატეგიულ ხედვაზე და გარემოსდაცვითი მიმართულებით განხორციელებულ ღონისძიებებზე გაამახვილა ყურადღება. მინისტრის განცხადებით, საქართველოს ხელისუფლებამ მნიშვნელოვანი ნაბიჯები გადადგა ჰაერის ხარისხის გაუმჯობესებისთვის, ბიომრავალფეროვნების შენარჩუნების, წყლის რესურსების მართვის, დაცული ტერიტორიების გაფართოების, ნარჩენების მართვის და სხვა მიმართულებებით. შეხვედრის დასასრულს, მხარეებმა ხელი მოაწერეს მემორანდუმს, რომელიც ითვალისწი-

ნებს თანამშრომლობის გაღრმავებას წყლის რესურსების, ჰაერის ხარისხის მონიტორინგისა და კონტროლის, ბიომრავალფეროვნების, ერთობლივი გარემოსდაცვითი პროექტებისა და პროგრამების განხორციელებას კლიმატის ცვლილებებით გამოწვეული რისკების შერბილების მიმართულებით.

კატარის გარემოს დაცვის მინისტრმა განაცხადა, რომ უწყებებს შორის გარემოს დაცვის სფეროში შემუშავებულ მემორანდუმს ახალ ეტაპზე გადაჰყავს არსებული თანამშრომლობა. მინისტრმა იმედი გამოთქვა, რომ აღნიშნული მემორანდუმი ხელს შეუწყობს ერთობლივი პროექტების განხორციელებას.

ოთარ შამუგია დოკაში ხორცის მწარმოებელ და იმპორტიორი სახელმწიფო კომპანიის „ვიდამფუდი“ აღმასრულებელ პრეზიდენტს, აღნოუბეი სალიმ ალ მარის შეხვდა საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის

მეურნეობის მინისტრი ოთარ შამუგიამ, კატარის სახელმწიფოში სამუშაო ვიზიტის ფარგლებში, ხორცის მწარმოებელი და იმპორტიორი სახელმწიფო კომპანიის „ვიდამფუდი“ აღმასრულებელ პრეზიდენტთან შეხვედრაზე ორ ქვეყანას შორის სავაჭრო ურთიერთობის პოტენციალის შესაძლებლობები განიხილა.

ოთარ შამუგია, კატარში ვიზიტის ფარგლებში, სოფლის მეურნეობისა და გამწვანების უმსხვილესი კომპანიის „Al Sulaiten Group“ თავმჯდომარეს შეხვდა

პროექტები გაცნო. საუბარი შეეხო საინვესტიციო პროექტს „იმერეთის აგროზონა“.

მხარეებს შორის შეხვედრაზე აღინიშნა, რომ ყურის ქვეყნებს და საქართველოს შორის სავაჭრო-ეკონომიკური ურთიერთობების გაღრმავებას დიდი პოტენციალი არსებობს.

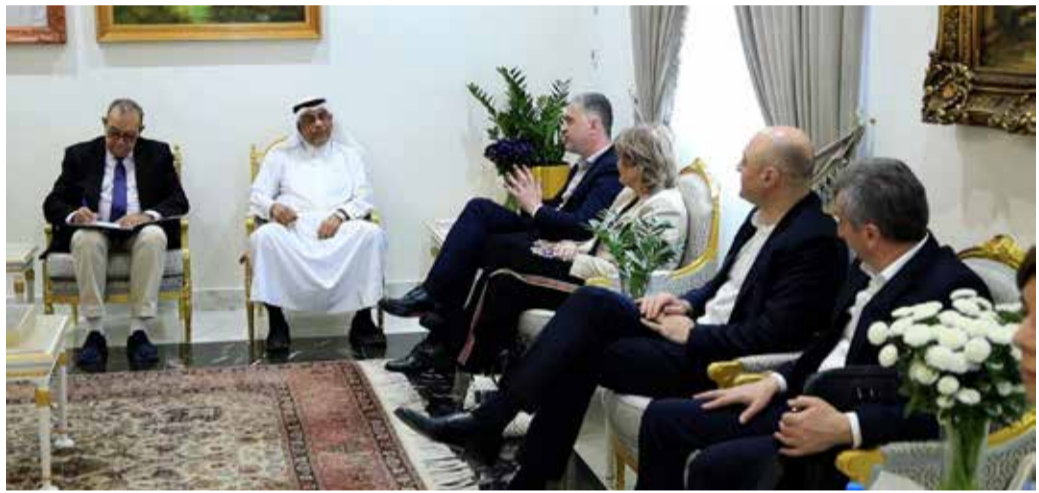
კომპანია „Al Sulaiten Group“ 2001 წლიდან ოპერირებს, ცოცხალი ხილის, ბოსტნეულის და ყვავილების ადგილობრივ ბაზარზე მიწოდების მიმართულებით მსხვილ პროექტებს ახორციელებს და უმსხვილეს მარკეტებთან და ფონდებთან, მათ შორის, Lulu-ს ჰიპერმარკეტების ქსელთან და კატარის ფონდთან თანამშრომლობს.

„საქართველოს მთავრობა ახორციელებს მნიშვნელოვან სახელმწიფო პროგრამებს აგრარული მიმართულებით, რომლებიც ინიცირებულია საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს მიერ და რომლის მიზანია უზრუნველყოს ფერმერთათვის შეღავათიანი ფინანსურ რესურსებზე ხელმისაწვდომობა, სხვადასხვა საერთაშორისო სტანდარტის დანერგვა და კონკურენტუნარიანობის ამაღლება, მათ შორის, აღსანიშნავია მესაქონლეობის დარგის განვითარება და საერთაშორისო სტანდარტების დამკვიდრება. მისასალმებელია, რომ, ბოლო პერიოდში, კატართან გააქტიურებულია სავაჭრო ურთიერთობები, ხორციელდება ქართული ხარისხიანი პროდუქტის ექსპორტი, მათ შორისაა ცხვრის შეციებული ხორცი, რომლის მიმართ ინტერესი და პოტენციალი მზარდია“, - აღნიშნა ოთარ შამუგიამ.

„ვიდამფუდის“ აღმასრულებელი პრეზიდენტის განცხადებით, მნიშვნელოვანია, უახლოეს პერიოდში დაიწყო სამუშაო შეხვედრები და ოპერატიულად გადაწყდეს ორმხრივი თანამშრომლობის საკითხები.

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრმა ოთარ შამუგიამ მზაობა გამოთქვა, კომპეტენციის ფარგლებში ჩაერთოს შესაბამის პროცედურებში, რათა მაქსიმალური ხელშეწყობა მიიღონ ქართველმა ფერმერებმა სხვადასხვა საერთაშორისო ბაზარზე ხელმისაწვდომობის და დამკვიდრების მიმართულებებით.

გამართულ შეხვედრას, საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრთან ერთად, კატარის სახელმწიფოში საქართველოს საგანგებო და სრულუფლებიანი ელჩი ნიკოლოზ რევაზიშვილი, სოფლის განვითარების სააგენტოს ხელმძღვანელი დავით წითლიძე და საქართველოს მეცხვარეთა ასოციაციის თავმჯდომარე ბექა გონაშვილი ესწრებოდნენ.

გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრი ოთარ შამუგია აშშ-ის სოფლის მეურნეობის დეპარტამენტის (USDA) ატაშეს ქრისტინ მუმას შეხვდა

გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში გამართულ შეხვედრაზე, მინისტრმა ოთარ შამუგიამ და სოფლის მეურნეობის დეპარტამენტის (USDA) ატაშემ ქრისტინ მუმამ ორ ქვეყანას შორის მჭიდრო თანამშრომლობაზე ისაუბრეს და აშშ-ის სოფლის მეურნეობის დეპარტამენტის (USDA) მიერ განხორციელებული და მიმდინარე პროგრამები განიხილეს.

მნიშვნელობაზე ისაუბრა და ოთარ შამუგია სამიტზე დასასწრებად აშშ-ში მიიწვია.

„კლიმატის ცვლილება დღეს გამოწვევაა მთელი მსოფლიოსათვის, ამიტომ ძალიან მნიშვნელოვანია, როგორც ამერიკის შეერთებული შტატების ახლო პარტნიორი ქვეყნის წარმომადგენელმა მიიღოთ მონაწილეობა მაისში დაგეგმილ სამიტში“, - განაცხადა ქრისტინ მუმამ.

ატაშემ, შეხვედრაზე, USDA-ის მხარდაჭერით მიმდინარე პროგრამების შესახებაც ისაუბრა და აღნიშნა, რომ ამერიკის შეერთებული შტატები საქართველოს აგრარული სექტორის განვითარებისათვის ახორციელებს არაერთ პროგრამას/პროექტს და მზადაა მეტი ჩართულობისა და არსებული მხარდაჭერის კიდევ უფრო გაფართოებისათვის.

სოფლის მეურნეობის დეპარტამენტის (USDA) ატაშესთან, ქრისტინ მუმასთან შეხვედრას ესწრებოდნენ გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის პირველი მოადგილე გიორგი ხანიშვილი და მოადგილე ნინო თანდილაშვილი, აშშ-ის საელჩოს ეკონომიკის განყოფილების ხელმძღვანელი ჯინ ფოსტერი და USDA-ის ადგილობრივი ოფისის წარმომადგენლები.

„საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს მრავალი წელია სტრატეგიული პარტნიორობა და თანამშრომლობა აკავშირებს ამერიკის შეერთებულ შტატებთან. აშშ-ის მხარდაჭერა ძალიან მნიშვნელოვანია სოფლის მეურნეობის სექტორის განვითარებისთვის. ამ მხრივ ხაზგასასმელია ამერიკის შეერთებული შტატების სოფლის მეურნეობის დეპარტამენტისა (USDA) და აშშ-ის საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს (USAID) საქმიანობა, რისთვისაც მადლობას გიხდით“, - განაცხადა ოთარ შამუგიამ.

შეხვედრაზე ატაშემ ვაშინგტონში დაგეგმილ კლიმატის სამიტში გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის მონაწილეობის

ნინო თანდილაშვილი კლიმატის მწვანე ფონდის აკრედიტაციის კომიტეტის თავმჯდომარედ და ეთიკის და აუდიტის კომიტეტის წევრად აირჩიეს

გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის მოადგილე ნინო თანდილაშვილი სამხრეთ კორეაში, ქალაქ სონგდოში, კლიმატის მწვანე ფონდის მმართველი საბჭოს შეხვედრაში მონაწილეობდა.

შეხვედრის ფარგლებში, ნინო თანდილაშვილი ფონდის აკრედიტაციის კომიტეტის თავმჯდომარედ და ეთიკის და აუდიტის კომიტეტის წევრად აირჩიეს.

აღსანიშნავია, რომ 2022 წლიდან, 2 წლის ვადით, კლიმატის მწვანე ფონდში აღმოსავლეთ ევროპის ქვეყნებს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის მოადგილე ნინო თანდილაშვილი წარმოადგენს.

საბჭოს სხდომაზე სიტყვით გამოსვლისას, ნინო თანდილაშვილმა ხაზი გაუსვა აღმოსავლეთ ევროპის რეგიონის ქვეყნებისთვის კლიმატის მწვანე ფონდის ფინანსური მხარდაჭერის მნიშვნელობას, რაც ქვეყნებს კლიმატგონივრული ტექნოლოგიების და-

წერვის შესაძლებლობას მისცემს და შეამცირებს, ერთი მხრივ, მათ მოწყვლადობას კლიმატის ცვლილების მიმართ, ხოლო, მეორე მხრივ, ქვეყნების მიერ გაფრქვეულ ემისიებს.

ფონდის მმართველი საბჭოს შეხვედრაზე, მონაწილეობა კლიმატის ცვლილების მიმართულების სხვადასხვა საკითხი განიხილეს.

შეხვედრის ფარგლებში, საბჭომ განვითარებადი ქვეყნებისთვის ენერგეტიკის, სოფლის მეურნეობის, ტყის მდგრადი მართვის და სხვა მიმართულებებით 587 მლნ აშშ დოლარის ოდენობის პროექტების დაფინანსების გადაწყვეტილება მიიღო.

კლიმატის მწვანე ფონდი გაეროს კლიმატის ცვლილების ჩარჩო კონვენციის მთავარი ფინანსური მექანიზმია, რომელიც განვითარებადი ქვეყნებში კლიმატის ცვლილების შერბილების და მასთან ადაპტაციის პროექტებს აფინანსებს.

გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრი ოთარ შამუგია გერმანიის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკის (KfW) საქართველოს გარემოსდაცვითი პროტექტის მენეჯერს, ფრანკ მორშელს შეხვდა

შეხვედრაზე, მხარეებმა საქართველოს დაცული ტერიტორიების სააგენტოსა და გერმანიის რეკონსტრუქციისა და განვითარების საკრედიტო ბანკს შორის საგრანტო ხელშეკრულებით „ბიომრავალფეროვნება და მდგრადი ადგილობრივი განვითარება“ გათვალისწინებული საკითხები განიხილეს.

„მადლობას ვუხდით გერმანიის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკის (KfW) წარმომადგენლებს იმ მხარდაჭერისთვის, რომელსაც წლებია დაცული ტერიტორიების სააგენტოს უწევს. საგრანტო ხელშეკრულების „ბიომრავალფეროვნება და მდგრადი ადგილობრივი განვითარება“ ფარგლებში, ექვსი წლის განმავლობაში, გათვალისწინებულია ახალი დაცული ტერიტორიების დაარსებისა და არსებულის განვითარების ხელშეწყობა, დაცული ტერიტორიების მართვის ეფექტიანობის გაუმჯობესება. დიდი ყურადღება დაეთმობა ბიომრავალფეროვნების მონიტორინგის გაუმჯობესებასა და კონსერვაციის უზრუნველყოფას. ძალიან მნიშვნელოვანია, რომ გერმანელი პარტნიორებისგან მიღებული გრანტით იგეგმება კვლევები სამეგრელოსა და ზემო სვანეთში, რაც ამ რეგიონებში დაცული ტერიტორიების დაარსების საფუძველი იქნება. უახლოეს პერიოდში კი, გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო, გურიაში დაცული ტერი-

ტორიების დაარსებასთან დაკავშირებით, პარლამენტს კანონპროექტს წარუდგენს“, - განაცხადა ოთარ შამუგიამ.

როგორც მინისტრმა აღნიშნა, ბოლო წლებში, დაცული ტერიტორიების ფართობი მნიშვნელოვნად გაიზარდა და ის ქვეყნის მთლიანი ტერიტორიის 13%-ს შეადგენს. სახელმწიფოს პოლიტიკა ამ მიმართულებით მომავალშიც აქტიურად გაგრძელდება.

ფრენკ მორშელის განცხადებით, გერმანიის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკს (KfW) გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროსთან და დაცული ტერიტორიების სააგენტოსთან მრავალწლიანი წარმატებული თანამშრომლობის გამოცდილება აქვს. ბანკის (KfW) საქართველოს გარემოსდაცვითი პროტექტის მენეჯერმა მზადყოფნა გამოთქვა, ახალი დაცული ტერიტორიების განვითარებაში ქართულ მხარეს მომავალშიც აქტიურად დაუჭირონ მხარი.

საგრანტო ხელშეკრულებას „ბიომრავალფეროვნება და მდგრადი ადგილობრივი განვითარება“ 2022 წელს მოეწერა ხელი. პროექტის ღირებულება 16 245 625 ევროა. სამიზნე ტერიტორიებად შერჩეულია ახლად დაარსებული რაჭის, შიდა ქართლისა და კვერეთის დაცული ტერიტორიები. სამივე მათგანში აშენდება ვიზიტორთა ცენტრები, მოეწყობა ტურისტული საფეხმავლო ბილიკები, სარეინჟეროები.

ნინო თანდილაშვილმა და ევროკავშირთან ასოცირების შესახებ შეთანხმების ფარგლებში შექმნილი სანიტარიული და ფიტოსანიტარიული (SPS) ქვეკომიტეტის ხელმძღვანელმა ხელი ასოცირების განახლებულ დანართს მოაწერა

გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში ევროკავშირთან ასოცირების შესახებ შეთანხმების ფარგლებში შექმნილი სანიტარიული და ფიტოსანიტარიული (SPS) ქვეკომიტეტის შეხვედრა გაიმართა. შეხვედრის მონაწილეებმა შეთანხმების ფარგლებში ნაკისრი ვალდებულებების შესრულების მდგომარეობის საკითხები განიხილეს.

„მოხარული ვარ გიმასპინძლოთ საქართველოში, გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში. ჩვენთვის მნიშვნელოვანია ევროკავშირის დელეგაციის წარმომადგენლებს ვესაუბროთ იმ პროგრესზე, რასაც ასოცირების შეთანხმების ფარგლებში ქვეყანამ მიაღწია და, ასევე, ვისაუბროთ იმ გამოწვევებზე, რაშიც თქვენი მხარდაჭერის იმედი გვაქვს. ჩვენთვის მნიშვნელოვანია საქართველოს ევროკავშირში გაწევრიანების მზაობის კითხვარის დადებითი შეფასება. ვიმედოვნებ, ერთიანი ძალისხმევით და მჭიდრო თანამშრომლობით შევძლებთ კანდიდატის სტატუსის მოპოვებას, რაც ჩვენი მოქალაქეებისთვის, სხვა სიკეთეებთან ერთად, ევროკავშირის ბაზარზე წვდომის შესაძლებლობას კიდევ მეტად გაზრდის“, - განაცხადა გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის მოადგილემ, ნინო თანდილაშვილმა.

მინისტრის მოადგილემ მადლობა გადაუხადა ევროკავშირის დელეგაციის წარმომადგენლებს გაწეული დახმარებისთვის და ხაზი გაუსვა საქართველოსთვის მონიჭებული ევროპული პერ-

სპექტივის სტატუსის მნიშვნელობას. „საქართველოს აქვს ხედვა, ამბიცია და შესაბამისი გეგმა კანდიდატის სტატუსის მოსაპოვებლად. საქართველოს და ევროკომისიას წარმატებული თანამშრომლობა აკავშირებს. მზად ვართ მჭიდრო პარტნიორული თანამშრომლობის გასაგრძელებლად“, - განაცხადა სანიტარიული და ფიტოსანიტარიული (SPS) ქვეკომიტეტის ხელმძღვანელმა, კოენ ვან დაიკმა.

შეხვედრაზე საუბარი შეეხო სურსათის უვნებლობის, ლაბორატორიის, ფიტოსანიტარიული და სანიტარიული მიმართულებებით საკანონმდებლო ბაზის სრულყოფის მნიშვნელობის საკითხებს.

შეხვედრის ფარგლებში ნინო თანდილაშვილმა და სანიტარიული და ფიტოსანიტარიული (SPS) ქვეკომიტეტის ხელმძღვანელმა ხელი ასოცირების განახლებულ დანართს მოაწერეს.

აღსანიშნავია, რომ განახლებული დანართი ევროკავშირის სამართლებრივი აქტების ჩამონათვალია, რომელსაც საქართველომ კანონმდებლობა უნდა დაუახლოვოს.

შეხვედრას, ევროკავშირის დელეგაციის წევრები, საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს, შემოსავლების სამსახურის, ასევე, სურსათის ეროვნული სააგენტოსა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სახელმწიფო ლაბორატორიის ხელმძღვანელი პირები და სამინისტროს შესაბამისი სამსახურის წარმომადგენლები ესწრებოდნენ.

გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროსა და სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის შორის თანამშრომლობის გაღრმავებას სოფლისა და სოფლის მეურნეობის მდგრადი და უსაფრთხო განვითარების ხელშეწყობისთვის, ასევე, რესურსული პოტენციალის რაციონალური გამოყენების ხელშეწყობას სამეცნიერო პოტენციალის გამოყენების საფუძველზე.

ლების განვითარება კიდევ უფრო ეფექტიანი იქნება“, - განაცხადა ოთარ შამუგიამ.

მემორანდუმი სამინისტროს, სამინისტროს სისტემაში შემავალი უწყებების და აკადემიის სამეცნიერო განყოფილებების თანამშრომლობის საფუძველზე განსაზღვრული დარგობრივი ამოცანების გადაწყვეტას და რეკომენდაციების მომზადებას ითვალისწინებს.

გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში გამართულ ღონისძიებას, მინისტრის პირველი მოადგილე გიორგი ხანიშვილი, მოადგილეები - სოლომონ პავლიაშვილი, კახა კაკაბაძე, სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის ვიცეპრეზიდენტი გივი ჯაფარიძე, სამინისტროს შესაბამისი სამსახურების წარმომადგენლები და სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის წევრები ესწრებოდნენ.

სურსათის ეროვნული სააგენტოსა და საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის ადმინისტრაციის ხელმძღვანელმა, კანცლერმა, კარლო კოპალიანმა მოაწერეს

დოკუმენტს ხელი სურსათის ეროვნული სააგენტოს უფროსმა, ზურაბ ჩეკურაშვილმა და საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის ადმინისტრაციის ხელმძღვანელმა, კანცლერმა, კარლო კოპალიანმა მოაწერეს.

მემორანდუმის მიზანია მხარეებს შორის საგანმანათლებლო სფეროში თანამშრომლობა, რომლის ფარგლებშიც, უნივერსიტეტის მიერ წარმოდგენილი ვეტერინარიის პროგრამის სტუდენტები და კურსდამთავრებულები სააგენტოში პრაქტიკულ სწავლებას გაივლიან, რაც ხელს შეუწყობს გამოცდილების მიღებას, კვალიფიკაციის ამაღლებასა და პროფესიული უნარ-ჩვევების გამომუშავებას.

სურსათის ეროვნული სააგენტოს უფროსმა, ზურაბ ჩეკურაშვილმა აღნიშნული თანამშრომლობის მნიშვნელობაზე გაამახვილა ყურადღება და იმ პრაქტიკულ ცოდნაზე ისაუბრა, რომელსაც ტექნიკური უნივერსიტეტის სტუდენტები სურსა-

თის ეროვნულ სააგენტოში მიიღებენ. „აღნიშნული თანამშრომლობა განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია, რადგან დღეისათვის, ერთ-ერთი გამოწვევა ვეტერინარების ნაკლებობაა. აქტიურად მხარს დაუჭერით და მოვამზადებთ ახალგაზრდებს. სავლელ გასვლები, პროფილაქტიკური აცრები, ნიშნდება, საკარანტინო კონტროლი პრაქტიკული სწავლების შემადგენელი ნაწილი იქნება“, - განაცხადა ზურაბ ჩეკურაშვილმა.

„მემორანდუმი კიდევ ერთი საშუალებაა, ჩვენმა სტუდენტებმა უნივერსიტეტში მიღებულ ცოდნასთან ერთად, აუცილებელი პრაქტიკული უნარ-ჩვევებიც ნაყოფიერად გამოიყენონ“, - აღნიშნა კარლო კოპალიანმა.

მემორანდუმით გათვალისწინებულია მხარეების მიერ სხვადასხვა აქტივობის ერთობლივი დაგეგმვა და განხორციელება.

„ტექნიკაზე ხელმისაწვდომობა ჩვენი ფერმერებისთვის არის ძალიან მნიშვნელოვანი“ - ოთარ შამუგია კოოპერატივებისთვის სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკის თანადაფინანსების ახალი სახელმწიფო პროგრამის შესახებ

გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრმა, ოთარ შამუგიამ სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივებისთვის სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკის თანადაფინანსების ახალი სახელმწიფო პროგრამის დეტალებზე და მნიშვნელობაზე ისაუბრა.

„სანამ პროგრამის დეტალებზე გადავალ, მინდა მოგაწოდოთ ინფორმაცია ჩვენ მიერ, წლების განმავლობაში, სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკის მიმართულებით შესყიდვის მხარდაჭერის ღონისძიებების შესახებ. ჩვენ გაცნობიერებული გვაქვს, რომ ტექნიკაზე ხელმისაწვდომობა ჩვენი ფერმერებისთვის არის ძალიან მნიშვნელოვანი. სწორედ ამიტომ, ბოლო წლების განმავლობაში, თითქმის 70 მილიონი ლარის თანადაფინანსება განვახორციელეთ

პროგრამების სახით, რომლითაც 2600-ზე მეტმა ფერმერმა ისარგებლა; მათ შორის, 2021-2022 წლებში, პრემიერ-მინისტრის ინიციატივით, გამოიყო 50 მილიონი ლარი. მხოლოდ ამ პროგრამის ფარგლებში, დაახლოებით, 1200 ერთეული გამწვევი ტექნიკის შეძენა იქნა დაფინანსებული. ამ მიმართულებით, ჩვენ, ყოველწლიურად, ბიუჯეტში გათვალისწინებული გვაქვს თანადაფინანსება. რამდენიმე კვირის წინ გამოვაცხადეთ განაცხადების მიღება მოსავლის ამღები ტექნიკის თანადაფინანსებაზე. ახლა მიმდინარეობს შემოსული განცხადებების განხილვის პროცესი. დაახლოებით 60-მდე ბენეფიციარს დაუფინანსდება მოსავლის ამღები ტექნიკა, მათ შორის კომბაინები, რომელიც ძალიან მნიშვნელოვანია. ბიუჯეტში გამოყოფილი გვაქვს 10 მლნ ლარი, რომელსაც ჩვენ ამ პროგრამის ფარგლებში მივმართავთ“, - განაცხადა ოთარ შამუგიამ.

ახალი პროგრამა, რომლის ბიუჯეტი 10 მლნ ლარია, ფერმერებისათვის იქნება დამატებითი შესაძლებლობა, მიიღონ ახალი სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკა, რომლითაც შეძლებენ სხვადასხვა აგრო-ტექნიკური სამუშაოების შესრულებას მსოფლიოში დანერგილი საერთაშორისო სტანდარტებისა და შესაბამისი აგროვალების დაცვით. პროგრამა ვრცელდება საქართველოს ყველა მუნიციპალიტეტზე, გარდა თვითმმართველი ქალაქებისა. რეგისტრაცია მიმდინარე წლის მარტში დაიწყება. როგორც მინისტრმა აღნიშნა, პროგრამა ითვალისწინებს სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივებისთვის ტექნიკის თანადაფინანსებას შემდეგი პირობებით: კოოპერატივის მეპაიეთა რაოდენობა უნდა იყოს ბარში, არანაკლებ 10 და ისინი ჯამურად უნდა ფლობდნენ არანაკლებ 20 ჰა სასოფლო-სამეურნეო მიწას. მაღალი მთის შემთხვევაში ეს რიცხვები ნახევრდება - მეპაიეთა რაოდენობა უნდა შეადგენდეს 5-ს და სასოფლო-სამეურნეო მიწის ფართობი კი, 10- ჰა-ს. პროგრამის ფარგლებში თანადაფინანსება გაიცემა 50 %-ის ფარგლებში, ხოლო დანარჩენი თანხით კოოპერატივის და მათ მეპაიეებს ექნებათ შესაძლებლობა ისარგებლონ შეღავათიანი აგროკრედიტის პროგრამით, სადაც სუბსიდირების სახით სახელმწიფო გაუწევს დახმარებას.

საქართველოს თხილის სექტორის განვითარების პროექტი (G-HIP, 2015-2023 წწ) დასრულდა

გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის მოადგილე ნინო თანდილაშვილი და აშშ-ის საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს (USAID) მისიის დირექტორი ჯონ პენელი საქართველოს თხილის სექტორის განვითარების პროექტის (G-HIP) დახურვის ღონისძიებას დაესწრნენ. პროექტი, აშშ-ის საერთაშორისო განვითარების სააგენტოსა (USAID) და კომპანიის FERRERO დაფინანსებით, არასამთავრობო ორგანიზაციის „CNFA - საქართველო“ მიერ 2015-2023 წლებში ხორციელდებოდა.

ღონისძიებაზე საქართველოს თხილის სექტორის განვითარების პროექტის (G-HIP) ფარგლებში მიღწეული შედეგები შეაჯამეს. აღინიშნა, რომ პროექტის მიზნები ფაქტობრივად შესრულებულია. დარგობრივი ასოციაციების (თხილის მწარმოებელთა ასოციაცია (GHGA) და თხილის გადამამუშავებელთა და ექსპორტიორთა ასოციაცია (HEPA) მხარდაჭერით, თხილის სექტორი მნიშვნელოვნად განვითარდა.

დამზადდა საქართველოს 10 უმაღლესი სასწავლებლის 180-ზე მეტი სტუდენტი თხილის მოყვანა-მოვლისა და გადამამუშავების სრული ციკლის „ფერმიდან სუფრამდე“ მიმართულებით.

ღონისძიების ფარგლებში გაიმართა პანელური დისკუსიაც „საქართველოს თხილის სექტორის მიღწევები და გამოწვევები“.

პროექტის ფარგლებში, სოფლის განვითარების სააგენტოსთან (RDA) მჭიდრო თანამშრომლობითა და ფინანსური მხარდაჭერით, აშენდა თანამედროვე დანადგარებით აღჭურვილი 8 ახალი საწარმო, სადაც შესაძლებელია სეზონზე 7,5 ათასი ტონა თხილის გაშრობა და 4 ათას ტონამდე თხილის დასაწყობება (ჯამური ინვესტიცია 2,4 მლნ აშშ-ის დოლარი); სურსათის ეროვნულ სააგენტოს (სეს), ფაროსანასთან ბრძოლის ღონისძიებების ეფექტიანად განხორციელებისთვის, გადაეცა 800 ათასი აშშ-ის დოლარის ღირებულების ფერომონები მავნებლის მონიტორინგისა და „მოიზიდე და მოკალი“ სადგურების მოსაწყობად; განხორციელდა საერთაშორისო ექსპერტული დახმარება და დაფინანსდა საინფორმაციო კამპანია მოსახლეობის ინფორმირებულობისა და მავნებელთან ბრძოლის ღონისძიებებში მათი ჩართულობის გაზრდის მიზნით; პირველი ნაბიჯებიც გადაიდგა თხილის სექტორში უვნებლობის სტანდარტების უმნიშვნელოვანესი კომპონენტის - მიკვლევადობის სისტემის შესაქმნელად; განხორციელდა დარგობრივი ასოციაციების მხარდაჭერა; FERRERO-ს ბაზაზე გა-

აშშ-ის საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს (USAID) მისიის დირექტორმა, ჯონ პენელმა აღნიშნა, რომ მისასალმებელია პროექტის ფარგლებში ღონისძიებები, სახელმწიფოსა და კერძო სექტორს შორის ნაყოფიერი თანამშრომლობა, რამაც მნიშვნელოვანი შედეგები გამოიღო.

„ამერიკის შეერთებული შტატების საქართველოს მნიშვნელოვანი და სტრატეგიული პარტნიორია. წლების განმავლობაში, აშშ-ის საერთაშორისო თანამშრომლობის სააგენტოს (USAID) მხარდაჭერით, საქართველოში სოფლის მეურნეობის და სოფლის განვითარებისთვის არაერთი მნიშვნელოვანი პროგრამა თუ პროექტი განხორციელდა. ჩვენთვის მნიშვნელოვანია, რომ სახელმწიფოს თანმიმდევრული პოლიტიკის შედეგად, თხილის სექტორი განვითარდეს, გაიზარდოს წარმოება, ექსპორტი და მიღებული შემოსავალი. პროექტი, რომელიც აშშ-ის მხარდაჭერით განხორციელდა, მნიშვნელოვანი იყო ჩვენი თხილის სექტორისთვის. პროექტი იყო ეფექტიანი და მნიშვნელოვნად შეუწყო ხელი როგორც თხილის ხარისხისა და რაოდენობის ზრდას, ასევე ზოგადად, თხილის სექტორის განვითარებას“, - აღნიშნა ნინო თანდილაშვილმა.

„პროექტის ფარგლებში, ხელი შევუწყვეთ ფერმერებს, გაეუმჯობესებინათ თხილის წარმოება საქართველოში. შედეგად, 35 000-მდე მეთხილე ფერმერმა, რაც საქართველოს მეთხილე ფერმერთა რაოდენობის დაახლოებით, 70%-ს წარმოადგენს, მიიღო ბენეფიტი აღნიშნული პროექტიდან. მათ გაზარდეს წარმოება და გაყიდვები 145 მილიონ დოლარამდე. მათ მიიღეს სხვადასხვა სახის დაფინანსება როგორც დონორებისგან, ასევე საქართველოს მთავრობისგან“, - განაცხადა ჯონ პენელმა.

სასოფლო-სამეურნეო სავარგულბებზე ცეცხლის წაკიდების მავნე პრაქტიკის აღმოფხვრის მიზნით საჯაროო სანქცია წესდება

მიწის ნაკვეთზე მარცვლოვანი ნაწვერალის გადაწვისთვის მკაცრი ჯარიმა წესდება - მთავრობამ გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს კანონპროექტი მოიწონა. ცვლილებების მოსალოდნელი შედეგი გავრცელებული მავნე პრაქტიკის - მოსავლის აღების შემდეგ სასოფლო-სამეურნეო სავარგულბებზე ცეცხლის წაკიდების აღმოფხვრა და შემაკავებელი ეფექტის შექმნაა. დღეს კანონმდებლობაში არ არსებობს ამ სახის პირდაპირ გათვალისწინებული სამართალდარღვევა და შესაბამისი სანქცია.

„გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს გარემოს დაცვის კუთხით არაერთი მნიშვნელოვანი ინიციატივა ჰქონდა ბოლო პერიოდის განმავლობაში. ვაგრძელებთ ამ პროცესს, როგორც ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის კუთხით, ასევე სამრეწველო საწარმოებისა და ავტომანქანებიდან გამონაბოლქვის კონტროლის მიმართულებით. ეს საკითხი, რომელზეც მთავრობამ იმსჯელა ერთ-ერთი ის გამოწვევაა, რომელსაც ჩვენ ყოველ შემთხვევაში ვაკვირდებით, ძირითადად კახეთის რეგიონში. სამწუხარო პრაქტიკაა, როცა ფერმერების მხრიდან ხდება სასოფლო-სამეურნეო სავარგულბების გადაწვა, რაც დიდ ზიანს აყენებს ნიადაგს და ძალიან დიდი გამოწვევების წინაშე შეიძლება დავდგეთ ამ ცეცხლის გავრცელების კუთხით. აქამდე არ გვქონდა ქმედითი მექანიზმი ამის საწინააღმდეგოდ და დღეს, მთავრობამ მოიწონა ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსში ცვლილებების პროექტი, რომელიც წარედგინება პარლამენტს,“ - განაცხადა ოთარ შამუგიამ.

როგორც არსებულმა პრაქტიკამ აჩვენა, ბოლო დროს გახშირებულია შემთხვევები, როდესაც სასოფლო-სამეურნეო სავარგულბების მფლობელები, მოსავლის აღების შემდგომ ახდენენ მიწის ნაკვეთზე დარჩენილი ნაწვერალისთვის ცეცხლის წაკიდებას დაწვის მიზნით, რაც დიდ ზიანს აყენებს როგორც ნიადაგს ასევე გარემოს და ამავედროულად აღნიშნული ქმედება დიდ ზიანს აყენებს ნიადაგსა და გარემოს. ამასთანავე დიდია მიმდებარე ნაკვეთებზე, მიმდებარე ტყეებზე ან დასახლებულ პუნქტებზე ხანძრის გავრცელების ალბათობა. მიზანშეწონილია ასეთი ქმედებისათვის არსებობდეს შემაკავებელი ეფექტის მქონე მკაცრი ადმინისტრაციული ჯარიმა.

კანონპროექტის თანახმად, მიწის ნაკვეთზე არსებული მარცვლოვანი მცენარეებისთვის (მათ შორის მათი ნაწვერალისთვის) ცეცხლის წაკიდებისთვის წესდება ადმინისტრაციული ჯარიმა - ფიზიკური პირებისთვის თითოეულ ჰექტარზე 1 000 ლარის, იურიდიული პირებისთვის კი - 2 000 ლარის ოდენობით. აღნიშნული სანქციები გამოიწვევს მიწის ნაკვეთის მესაკუთრის, მფლობელი ფიზიკური პირის ან იურიდიული პირის დაჯარიმებას.

თხილის წარმოების ხელშეწყობის სახელმწიფო პროგრამით ფერმერების ნაწილმა უკვე ისარგებლა

„თხილის წარმოების ხელშეწყობის სახელმწიფო პროგრამის ფარგლებში, ფართობების გარკვეულ ნაწილზე თანხა უკვე გაიცა. თხილის კულტურა, რომელიც ძალიან მნიშვნელოვანია დასავლეთ საქართველოს ბევრი რეგიონისთვის, განაგრძობს სტაბილურ განვითარებას, როგორც საშუალო საჰექტარო მოსავლიანობის ზრდის, ასევე ხარისხობრივი მაჩვენებლების გაუმჯობესების მიმართულებით“, - აღნიშნა გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის პირველმა მოადგილემ, გიორგი ხანიშვილმა სამეგრელოს და იმერეთის რეგიონებში ფერმერებთან და ადგილობრივი მუნიციპალიტეტების წარმომადგენლებთან გამართულ შეხვედრაზე.

ჭერის სქემაზე. აღინიშნა, რომ პროგრამის მიზანი მეთხილეობის დარგის განვითარების და საექსპორტო პოტენციალის ზრდის ხელშეწყობაა. პროგრამის ფარგლებში, თხილის ბაღების მფლობელებს, მცენარეთა მოვლის საშუალებების შესაძენად, ბარათზე ერიცხებათ ქულები - 1 ჰექტარზე 500 ლარის ოდენობით. მნიშვნელოვანია, რომ მიმდინარეობს თხილის ბაღების მესაკუთრეთა კადასტრის შექმნაც, რომლითაც სრულად მოხდება არსებული ბაღების აღწერა და ინვენტარიზაცია.

როგორც იმერეთის სამხარეო რწმუნებულის მოადგილემ, ბესიკ გოფოძემ განაცხადა, პროგრამასთან დაკავშირებით ინტერესი საკმაოდ მაღალია და სისტემატიურად მიმდინარეობს შეხვედრები ფერმერთა ინფორმირების მიზნით.

აღსანიშნავია, რომ მთელი ქვეყნის მასშტაბით, პროგრამის ფარგლებში, დღეს მდგომარეობით, 37 ათასი ჰექტარი ფართობი თხილის ბაღის რეგისტრირებული; ბაღების მფლობელების, თანამესაკუთრების ჩათვლით, რაოდენობა 85 ათასზე მეტს შეადგენს.

გიორგი ხანიშვილი USAID-ის ხელმძღვანელს ჯონ პანელს და ეკონომიკური ზრდის ოფისის დირექტორს საქართველოში მარიკა ოლსონს შეხვდა

გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის პირველი მოადგილე გიორგი ხანიშვილი ამერიკის შეერთებული შტატების საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს (USAID) ხელმძღვანელს ჯონ პანელს და USAID-ის ეკონომიკური ზრდის ოფისის დირექტორს საქართველოში მარიკა ოლსონს შეხვდა.

შეხვედრაზე მხარეებმა სურსათის ეროვნული სააგენტოს გაძლიერების მიზნით შემუშავებული პროგრამის „მცენარეთა უსაფრთხოების სისტემის ინიციატივა“ გაგრძელების შესაძლებლობები და სამომავლო თანამშრომლობის პერსპექტივები განიხილეს.

გიორგი ხანიშვილმა მადლობა გადაუხადა ამერიკის მთავრობას და აშშ-ის საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს მრავალწლიანი თანამშრომლობისთვის და ყურადღება სურსათის ეროვნული სააგენტოსთვის გაწეული მხარდაჭერის მნიშვნელობაზე გაამახვილა.

„ჩვენი ძალისხმევა მიმართულია ევროკავშირის დირექტივების შესრულებისკენ. პროექტი, რომელიც მცენარეთა დაცვას უზრუნველყოფს, მალე სრულდება. მინდა მოგახსენოთ, რომ აღნიშნული პროექტის დამსახურებით, ჩვენ შევძელით აზიური ფაროსანას წინააღმდეგ ეფექტიანი ბრძოლა, თუმცა გამოწვევები კვლავ არსებობს. ევროკავშირის შეფასების დოკუმენტში გვაქვს მითითებები შემუშავებული ნორმატიული აქტების აღსრულებასთან დაკავშირებით. პროგრამის გაგრძელების შემთხვევაში,

ჩვენ გეგნება შესაძლებლობა, მცენარეთა დაცვის სპეციალური ელექტრონული პროგრამა შევიმუშაოთ, რომელიც სრულ მიკვლევადას უზრუნველყოფს. შედეგად, შევძლებთ უზრუნველყოფა და ხარისხიანი პროდუქციის წარმოებას და ევროკავშირის ბაზრებზე ექსპორტს. ამ მიზნების მისაღწევად, თქვენი მხარდაჭერა უმნიშვნელოვანესია“, - განაცხადა გიორგი ხანიშვილმა.

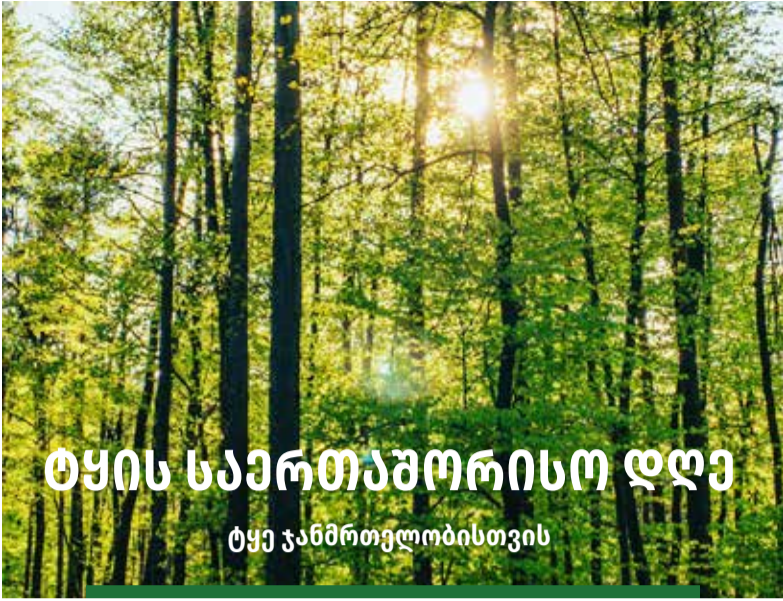
„ნებისმიერი სხვა მიმართულებით გაწეული დახმარება დაკარგავს ეფექტს, თუ ქვეყანა ვერ მოახერხებს ფიტოსანიტარული რისკების გათვალისწინებას, შესაბამისი მონიტორინგის განხორციელებას, ასევე, რისკების მართვის ღონისძიებების განსაზღვრას. სწორედ ამ მიზნების მიღწევა გვსურს პროგრამის „მცენარეთა უსაფრთხოების სისტემის ინიციატივა“ გაგრძელების ფარგლებში, თუ თქვენი მხარდაჭერა გვექნება“, - განაცხადა სურსათის ეროვნული სააგენტოს უფროსმა ბურაბ ჩეკურაშვილმა.

ჯონ პანელმა ვრცლად ისაუბრა ქვეყნებს შორის პარტნიორული და მეგობრული ურთიერთობების მნიშვნელობის შესახებ და ყურადღება თანამშრომლობის გაგრძელებაზე გაამახვილა.

მარიკა ოლსონის განცხადებით, ამერიკის შეერთებული შტატების საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს მიზანია, საქართველოში წარმოებულმა პროდუქციამ მაქსიმალური კონკურენცია გაუწიოს საერთაშორისო ბაზრებზე წარმოდგენილ პროდუქტს და ამ მიმართულებით თანამშრომლობის მზაობა გამოხატა.

21 მარტს ტყის საერთაშორისო და დაუნის სინდრომის მსოფლიო დღე აღინიშნა

ტყის საერთაშორისო დღე ტყე ჯანმრთელობისთვის

ლონისძიების ფარგლებში, ანიმირებული მანგა „ტყე ჩემი მეგობარია“ ჩვენება გაიმართა, რომელსაც დაუნის სინდრომის მქონე ბავშვები გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის მოადგილე კახა კაკაბაძესთან, ეროვნული სატყეო სააგენტოს უფროს კახა ცერცვაძესთან, UNDP-ის მუდმივ წარმომადგენელთან საქართველოში ნიკ ბერესფორდთან და იაპონიის ელჩის მოადგილე სუძუკი ტოშიუკისთან ერთად ესწრებოდნენ.

ანიმირებული მანგა „ტყე ჩემი მეგობარია“ ფართომასშტაბიანი საინფორმაციო კამპანიის ნაწილია და ადამიანსა და ბუნებას შორის ჰარმონიული ურთიერთობის მნიშვნელობას ეძღვნება. ფილმი გეროს განვითარების პროგრამის (UNDP), იაპონიის საელჩოსა და ეროვნული სატყეო სააგენტოს მხარდაჭერით შეიქმნა.

„მანგას „ტყე ჩემი მეგობარია“ ჩვენებას ჩვენს „მზის შვილებთან“ ერთად დავესწარი“, - განაცხადა გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის მოადგილემ, კახა კაკაბაძემ, რომელმაც ღონისძიებაზე ჯანსაღი გარემოს მნიშვნელობაზე

ისაუბრა და აღნიშნა, რომ ტყე უნიკალური საგანძურია, რომელსაც მუდმივად სჭირდება ზრუნვა, რაშიც საზოგადოების როლი უმნიშვნელოვანესია.

„გარემოსდაცვითი განათლება და ტყის მნიშვნელობის შესახებ ცნობიერების ამაღლება ჩვენი მთავარი პრიორიტეტია. ადამიანებს უნდა ჰქონდეთ შესაძლებლობა, იმსჯელონ გარემოსდაცვით საკითხებზე და ჩაერთონ პრობლემების მოგვარებაში“, - აღნიშნა ეროვნული სატყეო სააგენტოს უფროსმა, კახა ცერცვაძემ.

ლონისძიების ფარგლებში, დაჯილდოვდნენ ახალგაზრდები ანიმაციის მე-2 ეპიზოდის საუკეთესო სცენარისტის კონკურსი გაეროს განვითარების პროგრამამ, გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრთან თანამშრომლობით, გამოაცხადა. კონკურსის ფარგლებში გამოვლინდა სამი გამარჯვებული: დუშეთის მუნიციპალიტეტის სოფელ ლაფანაანთკარის საჯარო სკოლის მოსწავლე ბარბარე არაბული; ეკოკლუბი AIA (ნია ადგილობრივი და ნუცა ონოფრიშვილი) და მცხეთის N 1 საჯარო სკოლის ეკოკლუბი „ქლოროფილი“ (ლუკა იმერლიშვილი, გიორგი ოდიშელიძე, მარიამ ქაცარავა, ქეთი გულბათაშვილი, ლიბი მრეკლიშვილი, მარიამ თვალაშვილი). გამარჯვებულებს პრიზები და საჩუქრები გადაეცათ.

„ტყე სიმდიდრეა და საქართველოსთვის ამას განსაკუთრებული მნიშვნელობა აქვს, რადგან ქვეყნის ტერიტორიის 40%-ზე მეტი ტყითაა დაფარული. ეს პროექტი მაგალითია იმის, რომ ტყის დაცვას სიკეთე მოაქვს როგორც ეკონომიკისთვის, ისევე ნებისმიერი ადამიანისთვის. ახალგაზრდების ჩართულობა და აქტიურობა უდიდეს როლს ასრულებს ტყის დაცვის საქმეში. ჩვენი ტყის დაცვის საინფორმაციო კამპანია აგებული იყო იაპონური მანგას სტილში გადაღებული ანიმაციის „ტყე ჩემი მეგობარია“ გარშემო. მოხარული ვართ, რომ ეს კრეატიული პროექტი ინსპირაციისა და აქტივობის წყარო გახდეს ბევრი ახალგაზრდისთვის საქართველოში“, - აღნიშნა გაეროს განვითარების პროგრამის მუდმივმა წარმომადგენელმა საქართველოში ნიკ ბერესფორდმა.

მწვანე ბანაკი „კლიმატის ელჩები“

გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრის მიერ, 2022 წელს გარემოსდაცვითი პროფესიების პოპულარიზაციის მიზნით, შემუშავდა და განხორციელდა საგანმანათლებლო პროგრამა ახალგაზრდებისთვის „მწვანე ბანაკი - კლიმატის ელჩები“.

ჰიდრომეტეოროლოგიის დეპარტამენტის მნიშვნელობა და როლი საქართველოში. მონაწილეები დარგის სპეციალისტებთან ერთად მუშაობენ მათთვის საინტერესო გარემოსდაცვით თემებზე და ერთვებიან გუნდურ აქტივობებში.

„მწვანე ბანაკის“ ფარგლებში კლიმატის ელჩებმა შეიმუშავეს მათთვის საინტერესო გარემოსდაცვითი ინიციატივები და 2022 წელს განახორციელეს პროექტები, რომელთა მიზანია მოსახლეობაში ცნობიერების ამაღლება კლიმატის ცვლილებასა და მისგან გამოწვეული კატასტროფების რისკების შემცირებასთან დაკავშირებით, უსაფრთხო საცხოვრებელი და სასწავლო გარემოს შექმნა სკოლის მოსწავლეებისთვის, კლიმატის ცვლილებით გამოწვეული კატასტროფების ეკონომიკასა და გარემოზე ნეგატიური ეფექტის მინიმუმად დაყვანა და ახალგაზრდების გარემოსდამცველებად ჩამოყალიბება, სხვადასხვა სკოლის მოსწავლეების ერთმანეთთან დაკავშირება, ჯგუფურად მუშაობის და კომუნიკაციის უნარების განვითარება და ახალგაზრდების დაინტერესება გარემოსდაცვითი მიმართულებით.

ახალგაზრდების მიერ შემუშავებული პროექტების ფარგლებში სკოლებში შეიქმნა სამუშაო ჯგუფები და ჩატარდა ტრენინგები და საინფორმაციო შეხვედრები ისეთი თემების შესახებ როგორც კლიმატის ცვლილებით გამოწვეულ კატასტროფები, ადამიანის ეკოლოგიური უფლებები, ადამიანის როლი კლიმატის ცვლილებასთან ბრძოლაში, წყალდიდობა, ძლიერი ქარები, მიწისძვრა, სეტყვა, რა კავშირი აქვს მწვანე ბანაკის კლიმატის ცვლილებასთან.

ასევე, ქვეყნის მასშტაბით სხვადასხვა სკოლებში საინფორმაციო შეხვედრები ჩატარდა შემდეგ გარემოსდაცვით საკითხებზე: დაცული ტერიტორიები და რეინჯერები, სამოქალაქო აქტივიზმის მნიშვნელობა და მდგრადი განვითარების მიზნები, პირობების საფრთხეები, ნარჩენების მართვა, ბიომრავალფეროვნება. პროექტები მოიცავს ახალგაზრდებისთვის საინტერესო ინტელექტუალურ თამაშებს სამიზნე სკოლების მოსწავლეებისთვის, კინოჩვენებებსა და მართვებს.

„მწვანე ბანაკის“ შესახებ კლიმატის ელჩი, რეზი დგებუაძე საუბრობს

„სამყაროში, სადაც სუფთა გარემო ირიბად და პირდაპირ არის კავშირში ადამიანის ეკონომიკურ მდგომარეობასთან, ჯანმრთელობასთან, სიცოცხლესთან, აუცილებელია კარგად გავიაზროთ პრობლემები და მათი გადაჭრის მთავარი გზები. მწვანე ბანაკმა „კლიმატის ელჩები“, სწორედ გარემოსდაცვით საკითხებზე ცნობიერების ამაღლებით შეიტანა დიდი წვლილი ჩემს ცხოვრებისეულ წინსვლაში. პროგრამა კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებულ უამრავ თემას შეეხო და მომცა საჭირო ცოდნა პრობლემების სწორად აღსაქმლად. მნიშვნელოვანი ინფორმაციის მიღებასთან ერთად, განვივითარე უნარები, როგორცაა გუნდური მუშაობის დროს სხვადასხვა როლის შეთვისება, კრიტიკულ სიტუაციაში სწორი გადაწყვეტილებების მიღება, სწორი კომუნიკაცია და ა.შ. ბანაკის ფარგლებში დავერეთ პროექტებიც, რამაც განსაზღვრა პროგრამის მდგრადობა“.

კლიმატის ელჩი ელენე ფასიშვილი: „ბაფხულის ცხელი დღეების შემეცნებითად გატარება გადაწყვიტე, შემთხვევით კი საინტერესო პოსტი შემომხვდა, სადაც ახალგაზრდებს მწვანე ბანაკში „კლიმატის ელჩად“ იხმობდნენ. მეც გადაწყვიტე ბედი მეცადა. ეს არ ჰკავდა

სხვა ბანაკების საპლიკაციო ფორმებს, რომლებიც როგორც წესი რამდენიმე კითხვისგან შედგება, საკმაოდ შრომატევადი შესავსები იყო. საპლიკაციო ფორმა გავაგზავნე თუ არა ნერვიულობა დამეტყო, ძალიან მინდოდა შემდეგ ეტაპზე გადავსულიყავი, იმის მიუხედავად, რომ ჩემთვის პირველი ბანაკი არ იყო, მაგრამ რაღაც განსაკუთრებული ემოციებით ველოდებოდი მათგან უკუკავშირს. კლიმატის ელჩობა ეს არის შესაძლებლობა, გახდე საუკეთესო გუნდის წევრი და განიხილო, ჩაერთო და მიიღო ამომწურავი ინფორმაცია გლობალური მნიშვნელობის გარემოსდაცვით თემებზე. უამრავი მეგობარი შევიძინე, განსაკუთრებული და შთაბეჭდილებით აღსავსე დღეები გავატარე და რაც მთავარია, ბანაკის მიზანს არ ვივიწყებ, ჩვენი - „კლიმატის ელჩების“ მთავარ ვალდებულებას - კლიმატის ცვლილების შედეგების შესახებ ინფორმირებას შევუწყო ხელი“.

მწვანე ბანაკი „კლიმატის ელჩები“ გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრის მიერ გაეროს განვითარების პროგრამის (UNDP) ფართომასშტაბიანი ინიციატივის „კლიმატის ცვლილებით გამოწვეული კატასტროფების რისკის შემცირება საქართველოში“ ფარგლებში ჩატარდა, რომელიც საქართველოს მოსახლეობის კლიმატის ცვლილებით გამოწვეული კატასტროფებისგან დაცვას ემსახურება და კლიმატის მწვანე ფონდის (GCF), საქართველოს, შვედეთისა და შვეიცარიის მთავრობების მხარდაჭერით ხორციელდება.

საქართველო ღვინით ვაჭრობის მსოფლიო ჯგუფის (WWTG) თავმჯდომარე ქვეყანა გახდა

ბრიუსელში გამართულ ღვინით ვაჭრობის მსოფლიო ჯგუფის (WWTG) შეხვედრაზე, აღნიშნული ორგანიზაციის თავმჯდომარეობა საქართველოს, ერთი წლის ვადით, ამერიკის შეერთებული შტატებიდან გადმოეცა. WWTG-ს თავმჯდომარეობის უფლებამოსილების განხორციელებას საქართველო მიმდინარე წლის 1 მაისიდან დაიწყებს.

მართება WWTG-ის ქვეყნების წარმომადგენლების შეხვედრა, სადაც განხილული იქნება ღვინის ინდუსტრიის მნიშვნელოვანი საკითხები, - აღნიშნა ღვინის ეროვნული სააგენტოს თავმჯდომარე, ლევან მეხუზლაძე, რომელიც ბელგიის დედაქალაქში გამართული ღვინით ვაჭრობის მსოფლიო ჯგუფის (WWTG) ყოველწლიურ შეხვედრაში მონაწილეობდა.

ღვინით ვაჭრობის მსოფლიო ჯგუფი (WWTG) წარმოადგენს ღვინის მწარმოებელი ქვეყნების გაერთიანებას და მისი წევრები საქართველოსთან ერთად, აშშ, არგენტინა, ავსტრალია, კანადა, ჩილე, ახალი ზელანდია, სამხრეთ აფრიკა და ურუგვაი არიან. ორგანიზაციის ძირითადი მიზანია ღვინით ვაჭრობის გამარტივება, ღვინით საერთაშორისო ვაჭრობის ხელშეწყობა ინფორმაციის გაზიარებისა და სავაჭრო ბარიერების

მოხსნისათვის ერთობლივი ქმედების განხორციელების გზით.

„ამერიკის შეერთებული შტატების ღვინის ინდუსტრიის სახელით, მოხარულები ვართ, რომ საქართველო ხდება ღვინით ვაჭრობის მსოფლიო ჯგუფის თავმჯდომარე ქვეყანა. სხვა პარტნიორ ქვეყნებთან ერთად, ჩვენ ვმუშაობთ ევროკავშირში ღვინის ეტიკეტირების პრაქტიკების შეცვლაზე, ნარჩენების მართვაზე, მდგრად განვითარებასა და ღვინის ინდუსტრიის მნიშვნელოვანი სხვა ინიციატივების განხორციელებაზე. რადგანაც უკვე ნამყოფი ვარ საქართველოში, კარგად ვიცი ქართული სტუმართმოყვარეობის შესახებ. WWTG-ის თავმჯდომარეობას ვულოცავ ქართულ გუნდს“, - აღნიშნა აშშ-ის ღვინის ინდუსტრიის წარმომადგენელმა კატერინა ბედარდმა (Katherina Bedard, კალიფორნიის ღვინის უნივერსიტეტი).

აღსანიშნავია, რომ ღვინით ვაჭრობის მსოფლიო ჯგუფის თავმჯდომარეობა ყოველწლიურად, როტაციის პრინციპით იცვლება. საქართველო WWTG-ის 2014 წელს თავმჯდომარეობდა. აღნიშნულ პერიოდში მოხდა ისეთი მნიშვნელოვანი საკითხების შეთანხმება და დოკუმენტების შემუშავება, რომლებიც ამ ორგანიზაციის წევრ ქვეყნებს შორის ღვინით ვაჭრობის პროცედურებს ამარტივებს. ღვინით ვაჭრობის მსოფლიო ჯგუფის (WWTG) მიერ საქართველოს ერთწლიანი თავმჯდომარეობის პერიოდი დადებითად შეფასდა. 2014 წლის აგვისტოში, თბილისში გამართულ WWTG-ს პლენარულ შეხვედრაზე მიღებულ დოკუმენტს, ღვინის შემადგენლობისა და პოტენციური დამაბინძურებლების ანალიტიკური მეთოდოლოგიისა და მარეგულირებელი შეზღუდვების შესახებ, ორგანიზაციაში დღესაც „თბილისის განცხადება“ ეწოდება.

ქალაქ ბრიუსელში, ღვინის ეროვნული სააგენტოს თავმჯდომარე ლევან მეხუზლა ღვინით ვაჭრობის მსოფლიო ჯგუფის (WWTG) ამერიკის დელეგაციის წევრებს შეხვდა.

ქართველ და ამერიკელ კოლეგებს შორის გამართულ შეხვედრაზე მხარეებმა თავმჯდომარე ქვეყნის პასუხისმგებლობის და ორგანიზაციული საკითხები განიხილეს.

„საქართველო 2023 წლის 1 მაისიდან შეუდგება ღვინით ვაჭრობის მსოფლიო ჯგუფის (WWTG) თავმჯდომარეობის უფლებამოსილების განხორციელებას. შესაბამისად, ყოფილი თავმჯდომარე ქვეყნის, აშშ-ის დელეგაციის წევრებთან გამართულ შეხვედრაზე განვიხილეთ ორგანიზაციული საკითხები, რამდენიმე ტექნიკური დეტალი, ასევე, თბილისში დაგეგმილი WWTG-ის სხდომის ჩატარების სავარაუდო თარიღები და დღის წესრიგი“, - განაცხადა ღვინის ეროვნული სააგენტოს თავმჯდომარე, ლევან მეხუზლაძე.

როგორც სააგენტოს უფროსმა აღნიშნა, WWTG-ის ფარგლებში შექმნილია სამუშაო ჯგუფები, რომლებიც მუშაობენ სავაჭრო ბარიერებზე, დარგის მდგრად განვითარებაზე, საერთაშორისო ორგანიზაციებთან ურთიერთობების მიმართულებით. 2023 წელს ამ ჯგუფების მუშაობის კოორდინაცია იქნება საქართველოს პასუხისმგებლობა, რაც ძალიან მნიშვნელოვანია.

ჩიის გადამამუშავებელი კოოპერატიული საწარმო თიანეთის მუნიციპალიტეტში

ფერმერი ბაკურ ფილაური სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივის „ყვარის მთა“ თავმჯდომარეა, სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივი, რომელიც 2016 წლიდან თიანეთის მუნიციპალიტეტში საქმიანობს, 19 ადგილობრივს აერთიანებს. სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივების სახელმწიფო მხარდაჭერის პროგრამების ფარგლებში, სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივს რძის მიმღებ-გადამამუშავებელი აღჭურვილობა გადაეცა.

დიდი პროდუქტის დამბალხაჭოს წარმოებას. პროდუქციის რეალიზება ადგილობრივ ბაზარზე ხორციელდება.

„სახელმწიფოს მხრიდან ფინანსური მხარდაჭერა, რომ არ ყოფილიყო ძალიან გაგვიჭირდებოდა, კოოპერატივის წევრებს ახლა უკვე შეგვიძლია დიდი რაოდენობით, ერთგვაროვანი პროდუქცია ვაწარმოთ, სურსათის უვნებლობის საერთაშორისო სისტემების დაცვით. ასეთი დახმარება სოფლად მაცხოვრებლებისათვის ძალიან მნიშვნელოვანია.“ - აღნიშნავს ბაკურ ფილაური.

ბაკურ ფილაურის თქმით, სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივის წარმოების განვითარებისათვის უმნიშვნელოვანესი იყო სახელმწიფო პროგრამებში მონაწილეობის მიღება და მიღებული ფინანსური მხარდაჭერა.

საწარმო, რომლის წარმადობა დღეობს 1,5 ტონას შეადგენს, უზრუნველყოფს თანამედროვე ტექნოლოგიებითა და სურსათის უვნებლობის საერთაშორისო სტანდარტების დაცვით, მაღალი ხარისხის რძის პროდუქტების, მათ შორის, ტრანსპორტირებას.

კასპის მუნიციპალიტეტში მოქმედი სუნელის საწარმო 18 სახომის პროდუქციას აწარმოებს

შპს „იგოეთის“ საწარმო, რომელიც 2020 წელს პანდემიის პერიოდში შეიქმნა, 18 დასახელების სუნელს აწარმოებს, საიდანაც 12 დასახელება საკმაზია. საწარმოში დანერგულია საფრთხის ანალიზისა და კრიტიკული საკონტროლო წერტილების სისტემა (HACCP). პროდუქციის შექმნა შესაძლებელია ადგილობრივ ბაზარზე, ქსელურ სუპერმარკეტებში.

კომპანიის კომერციული დირექტორის ვაჟა ილურიძის განცხადებით, მიმდინარე წლის პირველ ნახევარში დაგეგმილია პროდუქციის ექსპორტზე გატანა; მიმდინარეობს მოლაპარაკებები აშშ-ის, იაპონიის, ნიდერლანდებისა და ყაზახეთის მხარესთან.

მისი თქმით, კომპანია გეგმავს საერთაშორისო გამოფენებში მონაწილეობას, რაშიც მნიშვნელოვანია სახელმწიფოს მხარდაჭერა.

კოოპერატიული საწარმო სოფელ აკუნაში

თელავის მუნიციპალიტეტის სოფელ აკუნაში ყურძნის გადამამუშავებელი კოოპერატიული საწარმო ადგილობრივ მევენახეებს აერთიანებს.

„როცა გავიგეთ მევენახეობის კოოპერატივების ხელშეწყობის პროგრამის შესახებ, 20 ადგილობრივი შევიკრიბეთ, პროგრამაში ჩართულობით მოგვეცა შესაძლებლობა ჩვენივე ყურძენი გადავამუშავოთ. შეგვიძლია სარგებელი წარმოებულ პროდუქციის რეალიზაციიდან მივიღოთ, რაც ძალიან მნიშვნელოვანია, ყველას ჩვენი წილი ყურძენი მოგვავს და ერთად ვწურავთ. ჩვენთვის ეს პროექტი პერსპექტივაა ჩვენი

ღვინო გახდეს კონკურენტული და მოგება ნახოს ჩვენმა თითოეულმა მეპაემ, - აცხადებს სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივის „შატო აკურა“ დირექტორი გიორგი ქვეციშვილი.

სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივი „შატო აკურა“ ათზე მეტი დასახელების ღვინოს, მათ შორის ნახევრადტკბილ, მშრალ და ნახევრადმშრალ წითელ, ასევე თეთრ ღვინოებს აწარმოებს, კოოპერატივი კახური წესით დამზადებულ და მუხაში დავარგებულ ჭაჭას ამზადებს. პროდუქციას სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივი ადგილობრივ ბაზარზე ყიდის.

კახეთში, მიმდინარე წელს, 60 მლნ ლარზე მეტი ღირებულების საშენობო-სამშენობო ინფრასტრუქტურული პროექტები დაიწყება

მიმდინარე და დაგეგმილი სამელიორაციო ინფრასტრუქტურული პროექტები და საექსპლუატაციო ღონისძიებები განიხილეს საქართველოს მელიორაციის გენერალურმა დირექტორმა, თენგიზ ნასარიძემ და კახეთის სახელმწიფო რწმუნებულმა, გიორგი ალადაშვილმა რეგიონის მუნიციპალიტეტების მერებთან შეხვედრაზე.

თენგიზ ნასარიძემ ადგილობრივი ხელისუფლების ხელმძღვანელ პირებს დეტალური ინფორმაცია მიაწოდა იმ პროექტებზე, რომლის განხორციელებაც მუნიციპალიტეტებში უახლოეს პერიოდში დაიწყება. პროექტების ფარგლებში, რეაბილიტაცია ჩატარდება სარწყავი სისტემის მაგისტრალური არხების წყალგამანაწილებლებს და ჰიდროტექნიკურ ნაგებობებს. სამუშაოები იგეგმება ახმეტის, დედოფლისწყაროს, საგარეჯოს, სიღნაღის, ლაგოდეხის, გურჯაანისა და თელავის მუნიციპალიტეტებში.

საქართველოს მელიორაციამ, 2012 წლიდან დღემდე, კახეთის რეგიონში, 59,9 მლნ ლარის ღირებულების 96 სარეაბილიტაციო პროექტი განახორციელა. შედეგად, რეგულარულად, 18 000 ჰექტარამდე სასოფლო-სამეურნეო მიწის ფართობი ირწყვება, ხოლო წყლის მიწოდება 13 300 ჰექტარზეა გაუმჯობესებული.

ღვინის ეროვნული სააგენტოს ფინანსური მხარდაჭერითა და ასოციაციის „ქართული ღვინო“ ორგანიზებით, გერმანიის ქალაქ დიუსელდორფში, გამოფენაში „PROWEIN-2023“ ქართული ღვინის 25 კომპანია მონაწილეობდა.

ღვინისა და ალკოჰოლიანი სასმელების მსოფლიოს ერთ-ერთ ყველაზე მნიშვნელოვან საერთაშორისო გამოფენაზე, სამი დღის განმავლობაში, განსაკუთრებული ხალხმრავლობა იყო ქართულ სტენდთან. ღვინის პროფესიონალებს, მედიის წარმომადგენლებსა და გამოფენის სტუმრებს ქართული ღვინის დაგემოვნების და ქართველ მწარმოებლებთან საქმიანი მოლაპარაკებების გამართვის შესაძლებლობა ჰქონდათ.

ვედრები გამართეს კომერციული სექტორის, მედიის და ღვინის ეროვნული სააგენტოს კონტრაქტორი მარკეტინგული კომპანიების წარმომადგენლებთან.

გამოფენის ფარგლებში, ღვინის ეროვნული სააგენტოს წარმომადგენლებმა საქმიანი შეხ-

„ღვინის ეროვნული სააგენტოს საქმიანობის ძირითადი მიზანია ღვინის საქსპორტო ბაზრების დივერსიფიცირება და სტრატეგიულ ბაზრებზე ქართული ღვინის პოპულარიზაციის გაზრდა. ქართული ღვინის მწარმოებელი კომპანიებისთვის მსოფლიოს ღვინის ინდუსტრიაში უმნიშვნელოვანეს გამოფენაში „ProWein“ მონაწილეობა ერთ-ერთი საუკეთესო შესაძლებლობაა სავაჭრო პარტნიორების მოზიდვის, საქსპორტო ბაზრების გაფართოების და, შედეგად, ღვინის გაყიდვების ზრდისთვის. სწორედ ამიტომ, სახელმწიფო მაქსიმალურად უწყობს ხელს ღვინის მწარმოებელ კომპანიებს, რომ მონაწილეობა მიიღონ საერთაშორისო მნიშვნელობის გამოფენებში“, - აღნიშნა ღვინის ეროვნული სააგენტოს მარკეტინგისა და საზოგადოებასთან ურთიერთობის დეპარტამენტის უფროსმა, თამარ მეტრეველმა.

აღსანიშნავია, რომ გამოფენის „ProWein-2023“ ფარგლებში, პრესტიჟული გერმანული მედია ჰოლდინგის „Meininger“ სტენდთან, ქართული ღვინის დეგუსტაცია-სემინარი გაიმართა, რომელსაც სომელიე და ღვინის ექსპერტი ინგე მაინცერი (Inge Mainzer) უძღვებოდა, ხოლო კალიფორნიული ღვინოების სტენდთან, ქართული და კალიფორნიული ღვინოების ერთობლივი დეგუსტაცია ჩატარდა.

გამოფენას საქართველოს გენერალური კონსული გერმანიის ფედერაციულ რესპუბლიკაში, გიორგი ტაბატაძე დაესწრო.

სომელიე და ღვინის ექსპერტი ინგე მაინცერი (Inge Mainzer)

ღვინის ეროვნული სააგენტოს ფინანსური და ორგანიზაციული მხარდაჭერით, ქართული ღვინის მწარმოებელი 16 კომპანია იაპონიის დედაქალაქ ტოკიოში მიმდინარე კვებისა და სასმელების გამოფენაში „FOODEX JAPAN 2023“ მონაწილეობდა

„აღნიშნულ გამოფენაში მონაწილეობა იაპონიაში პროდუქციის პოპულარიზაციის, ბაზარზე შესვლის და დამკვიდრების, ასევე დისტრიბუტორი იაპონური კომპანიების მოძიების საუკეთესო გზას წარმოადგენს. „FOODEX JAPAN“ 1976 წლიდან ტარდება და ის აზიაში ერთ-ერთ ყველაზე მასშტაბურ გამოფენად ითვლება. „Foodex Japan“-ში ქართული ღვინის მწარმოებელ კომპანიებს 2015 წლიდან ეძლევა მონაწილეობის მიღების შესაძლებლობა. COVID პანდემიის გამო, 2019 წლის შემდეგ, ეს იქნება იაპონიაში ქართული ღვინის ყველაზე მასშტაბური წარდგენა“, - აღნიშნა ღვინის ეროვნული სააგენტოს თავმჯდომარის მოადგილემ, დავით ტყემალაძემ.

ველი მასშტაბური წარდგენა 2014 წელს მოხდა. შემდგომ წლებში, ასევე ღვინის ეროვნული სააგენტოს მხარდაჭერით, ქართული ღვინის კომპანიები მონაწილეობდნენ გამოფენებში „Foodex Japan“ და „Wine and Gourmet Japan“, მოუწყო იაპონელი ღვინის პროფესიონალებისა და მედიის წარმომადგენლების ტურები საქართველოში და ქართული ღვინის წარდგენა-დეგუსტაციები იაპონიის სხვადასხვა ქალაქში.

განხორციელებული აქტივობების შედეგად, იაპონიაში ქართული ღვინის ექსპორტი მზარდია; 2022 წლის მონაცემებით, საქართველოდან იაპონიაში 231 ათასი ლიტრი ღვინის ექსპორტი განხორციელდა, რაც 68%-ით მეტია 2021 წლის მაჩვენებელზე.

აღსანიშნავია, რომ, გამოფენის ფარგლებში, ღვინის ეროვნული სააგენტოს წარმომადგენლებმა შეხვედრები გამართეს იაპონურ მარკეტინგულ და საკონსულტაციო კომპანიებთან.

იაპონია ქართული ღვინის ერთ-ერთი სტრატეგიული ბაზარია, სადაც ღვინის ეროვნული სააგენტოს მხარდაჭერით, ქართული ღვინის პირ-

აშშ-ში, გამოფენაზე „VINEXPO NEW YORK“ ქართული ღვინო 26 კომპანიამ წარადგინა

ნიუ-იორკში, ღვინისა და ალკოჰოლიანი სასმელების საერთაშორისო გამოფენაზე „Vinexpo New York“ ქართული ღვინის მწარმოებელმა 26-მა კომპანიებმა საკუთარი პროდუქცია ღვინის ეროვნული სააგენტოს ფინანსური და ორგანიზაციული მხარდაჭერით წარადგინა.

„Vinexpo New York“-ის მასშტაბის საერთაშორისო გამოფენაში მონაწილეობა ღვინის ბაზრების დივერსიფიცირებისა და ექსპორტის ზრდის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი პირობაა.

ამასთან ერთად, „Vinexpo New York“-ში მონაწილეობით, ქართულ კომპანიებს შესაძლებლობა ეძლევათ, მსოფლიოს ღვინის ბაზარზე არსებულ ახალ ტენდენციებს და გამოწვევებს გაეცნონ, სავაჭრო პარტნიორები მოიძიონ ამერიკის შეერთებული შტატებში, რომელიც ქართული ღვინის სტრატეგიულ ბაზარს წარმოადგენს და სადაც განსაკუთრებით მაღალია ღვინის ხარისხის სტანდარტები და ქართული ღვინის საქსპორტო ფასი.

გამოფენის ფარგლებში, ღვინის ეროვნული სააგენტოს წარმომადგენლები ქართული ღვინის იმპორტიორებს, კონტრაქტორი მარკეტინგული კომპანიის „Colangelo & Partners“ და ადგილობრივი სადისტრიბუციო კომპანიების წარმო-

მადგენლებს („Amber Wine LLC“, „Saperica“, „Georgian House of Greater Washington“) შეხვდნენ. შეხვედრებზე მხარეებმა ქართული ღვინის გაყიდვების ხელშეწყობის სტრატეგია განიხილეს, რომელიც აშშ-ში ქართული ღვინის პოზიციების გამყარებას ითვალისწინებს როგორც „ნიშურ“ სეგმენტში, ისე სავაჭრო ქსელებში.

აღსანიშნავია, რომ, ბოლო წლებში, სახელმწიფოს მხარდაჭერით განხორციელებულმა ღვინის ცნობადობის გაზრდას, რაც კონკრეტულ შედეგებზე ასახა. ბოლო 8 წელია, ქართული ღვინის ექსპორტი აშშ-ის ბაზარზე სტაბილურად მზარდია: 2022 წელს საქართველოდან ექსპორტირებული იყო ისტორიული მაქსიმუმი, 1 მილიონ ლიტრამდე ღვინო, რაც თითქმის 28%-ით აღემატება 2021 წლის ანალოგიურ მაჩვენებელს.

სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული საძოვრების ხელმისაწვდომობის პროგრამის ფარგლებში, ფერმერები უკვე სარგებლობენ იჯარით გაცემული 6183 ჰექტარი საძოვრით. 2022 წლის 28 მარტიდან, სააგენტომ შეარჩია და 8 ეტაპად გამოაქვეყნა იჯარით გასაცემი საძოვრის მონაცემები. მიწის მდგრადი მართვისა და მიწათსარგებლობის მონიტორინგის ეროვნულ სააგენტოში მიმდინარეობს განაცხადების რეგისტრაციის პროცესი, ხოლო ქონების ეროვნულ სააგენტოში გადაგზავნილია მონაცემები და მოლოდინის რეჟიმშია რამდენიმე აუქციონის თარიღის გამოცხადება.

სააგენტოს თავმჯდომარე გიორგი მიშელაძე პროგრამის მიმდინარეობის ამ ეტაპისთვის გამოკვეთილ რამდენიმე მთავარ მიღწევას ასახელებს:

პირველ რიგში, სახელმწიფომ დაიწყო მის საკუთრებაში არსებული საძოვრების იჯარით გაცემა, რაც მანამდე არ ხდებოდა; მეორე მნიშვნელოვანი მომენტი ის, რომ პროგრამაში მონაწილეობენ ფერმერები, ხოლო ის პირები, რომლებმაც პირუტყვი არ ჰყავთ, ამ შესაძლებლობას მოკლებულნი არიან. მიღწევად მიმჩნევა ისიც, რომ გაჩნდა შეჯიბრებითობის პრინციპი, რამაც განაპირობა ფერმერების მიერ აუქციონის გზით საძოვრების რეალური საბაზრო ღირებულების დადგენა. დაბოლოს, სამართლებრივი საფუძვლით - იჯარით გაცემა ურბუნველყოფს საძოვრით სარგებლობის მიკვლევადობას, ანუ სახელმწიფომ იცის, ვისთან აქვს ურთიერთობა, რაც გადაძვების პრევენციის საკითხში უდავოდ წინგადადგმული ნაბიჯია.

პროგრამის მასშტაბი პირდაპირპროპორციულად არის დაკავშირებული ორ გარემოებასთან: თუ რა მოცულობის სასოფლო-სამეურნეო მიწის ნაკვეთს აქვს საძოვრის კატეგორია მინიჭებული და პროგრამის ფარგლებში იდენტიფიცირებული საძოვრებიდან რა მოცულობაზე არსებობს თანხმობა სხვადასხვა უწყებიდან მათი იჯარით გაცემაზე.

მიწის ნაკვეთი შესაძლოა გამოიყენებოდეს საძოვრად, მაგრამ თუ მას კატეგორია განსაზღვრული არ აქვს, პროგრამაში ვერ ერთვება. მიწის სისტემური რეგისტრაციის კვალდაკვალ იზრდება კატეგორიის განსაზღვრული საძოვრების რაოდენობა, რაც, თავისთავად, გამოიწვევს პროგრამაში ჩართული საძოვრების მოცულობის გაზრდასაც.

დღეის მდგომარეობით, იდენტიფიცირებულია სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული 119 702 ჰექტარი საძოვარი, თუმცა პროგრამაში მხოლოდ 40 897 ჰექტრის ჩართვა მოხერხდა. პროგრამის მოთხოვნის შესაბამისად, აუქციონამდე საძოვრები რამდენიმე ეტაპიან ფილტრს გადის:

- ადგილობრივი მუნიციპალიტეტი, სადაც უარი ითქვა 57 187 ჰექტრის იჯარით გაცემაზე
- მინერალური რესურსების ეროვნული სააგენტო, რომელმაც უარი თქვა 7137 ჰექტარზე
- ქონების ეროვნული სააგენტო, რომლის უარყოფითი პასუხის გამო პროგრამაში ვერ ჩაერთო 10 867 ჰექტარი საძოვარი.

ამასთან, თუკი მიწის ნაკვეთი მდებარეობს სასაზღვრო ზონასა (5000 მეტრი საზღვრიდან) და სასაზღვრო ზოლში (500 მეტრი საზღვრიდან), მისი იჯარით გაცემა თანხმდება შინაგან საქმეთა სამინისტროს საზღვრის დაცვის დეპარტამენტთან. როგორც ვხედავთ, უარყოფითი პასუხის ყველაზე დიდი წილი სწორედ ადგილობრივი მუნიციპალიტეტებზე მოდის.

აღსანიშნავია, რომ მუნიციპალიტეტებიდან ძალიან ბევრ ისეთ საძოვარზე მოვიდა თანხმობა, რომელიც დასახლებული პუნქტებისაგან საკმაოდ მოშორებულია და შეუძლებელია ადგილობრივი მოსახლეობის მიერ ყოველდღიურ სარგებლობაში იყოს ჩართული. ვფიქრობ, რომ ამ მიმართულებით პროგრამის გადახედვა საჭირო იქნება. საყურადღებოა ისიც, რომ მუნიციპალურ საკუთრებაში 112 ათასი ჰექტარი საძოვრის კატეგორიის სასოფლო-სამეურნეო მიწაა.

როგორც აღვნიშნეთ, 6183 ჰექტარ საძოვარს უკვე ფერმერები განკარგავენ. ჯამში ეს არის გაფორმებული 47 ხელშეკრულება. პროგრამის მოთხოვნებიდან გამომდინარე, თებერვალში დაიწყო იჯარით გაცემულ საძოვრებზე მონიტორინგი.

ამ ეტაპზე ხორციელდება ზამთრის საძოვრების მონიტორინგი შემთხვევითი შერჩევის პრინციპით. თუ აღმოჩნდა, რომ ნაკვეთზე ფერმერს შეყვანილი ჰყავს ისეთი პირუტყვი, რომელიც იდენტიფიცირებული არ არის სააგენტოს მონაცემთა ბაზაში, ჩაითვლება გადაძვებად, დადგინდება ხარვეზი, რომლის გამოუსწორებლობის შემთხვევაში, მოსარგებლეს ხელშეკრულება შეუწყდება. თუმცა, ჯერჯერობით, დარღვევები არ გამოვლენილა.

მიუხედავად იმისა, რომ ზოგადად საძოვრები ქვეყანაში საკმაოდ დეფიციტურია, იჯარით გასაცემად არაერთგზის გამოცხადებული მიწის ნაკვეთები, დაახლოებით 5628 ჰექტარი, უმეტესად ფერმერების ინტერესის მიღმა დარჩა, ამას რამდენიმე მიზეზი შეიძლება ჰქონდეს. დიდი ალბათობით, მიწის ნაკვეთი უხარისხოა: მიუწვდომელია წყალი, არის ძალიან ციცაბო, მაღალია დაქვიანების პროცენტები ან შესაძლოა ამა თუ იმ ნაკვეთს არაოფიციალური მოსარგებლეს ჰყავს და ადგილობრივები ანგარიშის გაწევის მიზეზით განაცხადს არ აკეთებენ. სწორედ მიზეზების გამოსავლენად მიმდინარეობს მონიტორინგი.

სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული საძოვრების ხელმისაწვდომობის სახელმწიფო პროგრამის სტატისტიკა ასეთია:

იჯარით გასაცემი საძოვრების მონაცემები გამოცხადდა 8 ეტაპად. ინტერესი გამოიხატა 245 კოდზე და მასთან დაკავშირებული მონაცემები გადაიგზავნა ქონების ეროვნულ სააგენტოში.

პირდაპირი წესით გადაცემას დაექვემდებარა 124 მიწის ნაკვეთი, საერთო ფართობით 11 572 ჰა, ხოლო აუქციონის წესით გადაცემას - 95 მიწის ნაკვეთი, საერთო ფართობით 14 979 ჰა. 21 მიწის ნაკვეთზე (3402 ჰა) 14 მონაწილე პირს შეეწყვიტა მონაწილის სტატუსი, ხოლო 5 (450 ჰა) ნაკვეთზე 5-მა მონაწილე პირმა მიიღო დისკვალიფიკაცია და აღნიშნული ნაკვეთები ისევ დაექვემდებარება იჯარით გაცემას.

ქონების ეროვნულ სააგენტოში ჩატარებულია აუქციონები 86 მიწის ნაკვეთზე, საერთო ფართობით 13 174 ჰა. იჯარის ხელშეკრულება გაფორმდა 47 (6318 ჰა.) მიწის ნაკვეთზე. ხელმოწერის პროცესშია ერთი ხელშეკრულება 99 ჰექტარ მიწის ნაკვეთზე. გაფორმებული ხელშეკრულებების ჯამური თანხაა 846764 ლარი, ხოლო აუქციონის გზით იჯარით გაცემული საძოვრის საშუალო ფასი ჰექტარზე - 105 ლარი.

ბოლნისის მუნიციპალიტეტში „საქმიანი ეზო“ მოეწყო.

ეროვნული სატყეო სააგენტოს უფროსი კახა ცერცვაძე ბოლნისის მუნიციპალიტეტში, „საქმიანი ეზოში“ მიმდინარე სამუშაოებს ადგილზე გაეცნო. სატყეო რეფორმის ფარგლებში, ეროვნული სატყეო სააგენტო ორგანიზებულად ახორციელებს ხე-ტყის დამზადებას, დახარისხებასა და დასაწყობებას „საქმიანი ეზოებში“.

„სოციალური ჭრები, რაც მოსახლეობის მიერ საშუალო მერქანის საკუთარი ძალებით დამზადებას გულისხმობს, ეტაპობრივად უქმდება. ეროვნული სატყეო სააგენტო ახალი სერვისების დანერგვაზე აქტიურად მუშაობს. ქვეყნის მასშტაბით, 39 „საქმიანი ეზო“ ფუნქციონირებს, რაც უზრუნველყოფს ტყესთან დაკავშირებული ყველა ინფორმაციისა და მომსახურების მიწოდების გამარტივებას. მოსახლეობას საშუალება ეძლევა, გამარტივებულად შეიძინოს სათბობი შეშა და, სურვილის შემთხვევაში, ისარგებლოს ტრანსპორტირების მომსახურებითაც“, - აღნიშნა კახა ცერცვაძემ.

ეროვნულ სატყეო სააგენტოს, 2023 წლის ბოლომდე, დამატებით, 17 „საქმიანი ეზოს“ მოწყობა აქვს დაგეგმილი.

კასპის მუნიციპალიტეტის „საქმიანი ეზოში“ მიმდინარე სამუშაოებს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის მოადგილე კახა კაკაბაძე და ეროვნული სატყეო სააგენტოს უფროსი კახა ცერცვაძე გაეცნენ.

კახა კაკაბაძის განცხადებით, ხე-ტყის ორგანიზებული დამზადების სამუშაოები და მრავალმიზნობრივი ტყითსარგებლობის მდგრადი განვითარება უზრუნველყოფს, როგორც მოსახლეობისთვის სათბობი შეშის შეუფერხებლად მიწოდებას, ასევე, სოფლად დამატებითი სამუშაო ადგილების შექმნას, რაც შემოსავლების ზრდის შესაძლებლობაა.

ეროვნული სატყეო სააგენტო ორგანიზებულად ახორციელებს ხე-ტყის დამზადებას, დახარისხებასა და დასაწყობებას „საქმიანი ეზოებში“. სოციალური ჭრის სრულად გაუქმება 2026 წლიდან იგეგმება. სააგენტოს დაწყებული აქვს მუშაობა ახალი სერვისების დანერგვაზე.

აღსანიშნავია, რომ შიდა ქართლის რეგიონში „საქმიანი ეზოები“ ხაშურის, გორის, ქარელისა და კასპის მუნიციპალიტეტებშია მოწყობილი.

საქართველოს დაცული ტერიტორიების მრავალფეროვანი კანონები და მღვიმეები

საქართველო, მრავალმხრივ საინტერესო ქვეყანა, უძველესი ისტორიისა და კულტურის გარდა, შთაბეჭდავი მღვიმეებითა და კანიონებითაც გამოირჩევა, რომლებიც თავისი უნიკალურობით განსაკუთრებულ მოგზაურობას გპირდებათ. აქ თქვენ უხვად შეხვდებით ბუნების ნამდვილ შედეგებს - სტალაქტიტებსა და სტალაგმიტებს, რომელთა ულამაზესი თეთრი ნაღვენი ფორმები ზღაპრული გარემოს შთაბეჭდილებას დაგიტოვებთ, იმოგზაურებთ საქართველოში პირველ კიდულ ბილიკზე, ზიპ ლაინით გადაუფრენთ კანიონის შესანიშნავ ხედების. საქართველოს მღვიმეებსა და კანიონებზე მოგზაურობა წარუშლელი შთაბეჭდილებებით აგავსებთ!

პრომეთეს მღვიმე

პრომეთეს მღვიმე მსოფლიოს მასშტაბით გამორჩეული სილამაზის ბუნების ძეგლია, რომელსაც ქვეყნის სავიბიტო ბარათი შეგვიძლია ვუწოდოთ. აქ წარმოდგენილი უნიკალური სტალაქტიტები და სტალაგმიტები, გასაოცარი ნაღვენი ფორმები ზღაპრული სამყაროს ქმნიან. მღვიმეში ტურისტებისთვის 6 დარბაზი ფუნქციონირებს (სულ აღმოჩენილია 22 დარბაზი). აქ შესაძლებელია 1 450 მ სიგრძის ბილიკის გავლა და ტურის დასასრულს, მდინარის გამდინარე ნაკადზე ნავით გასეირნება. პრომეთეს მღვიმე დასავლეთ საქართველოს ცენტრალურ ნაწილში, წყალტუბოს მუნიციპალიტეტის სოფელ ყუმისთავში მდებარეობს.

მარტვილის კანიონი

საქართველოს ერთ-ერთი მთავარი ღირსშესანიშნაობა მარტვილის კანიონი ქუთაისიდან სულ რაღაც 50 კმ-ში მდებარეობს და გასაოცარი სანახაობით წარუშლელ შთაბეჭდილებას ტოვებს მნახველებზე. ქვით მოკირწყლული 700 მ სიგრძის წრიული საფეხმავლო ბილიკი ვიზიტორთა ცენტრიდან იწყება და დადიანების ისტორიული რეზიდენციის ტერიტორიაზე გამოგზაურებთ. გზად შეგხვდებათ 2 ხიდი, 3 გადასახედი პლატფორმა, კირქვის დიდი ლოდებისგან აშენებული 30 საფეხურიანი ისტორიული კიბე. ვიზიტორებს შესაძლებლობა აქვთ ნავით მდინარე აბაშის 300 მ-იან (ერთი გზა) მონაკვეთზე გასეირნონ და კანიონის სიღრმეში ჩამალული ბუნების საოცრებით დატკბნენ.

წალკის კანიონი

საქართველოს დედაქალაქ თბილისიდან, სულ რაღაც 1 საათის მანძილზე, ულამაზეს ბუნებაში გაშენებული წალკის კანიონის უნიკალური ეკოტურისტული სივრცე გელოდებათ 240 მეტრიანი შუშის ხიდით და ზიპ-ბაიკით. შუშის ხიდზე გავლისას, შესაძლებლობა გექნებათ 360 გრადუსიანი ხედვის ბრილიანტის რესტორანში განიტვირთოთ. გამოსცადეთ გიგანტური საქანელა და შეიგრძენით ფრენის სიამოვნება. აქ თქვენ დატკბებით ბუნების სასწაულით, რომელსაც კანიონში ჩამავალი ულამაზესი ჩანჩქერის ხილვა მოგანიჭებთ. ჩანჩქერამდე 1,8 კილომეტრ სიგრძის ბილიკის გავლით აღმოჩნდებით, რომელიც გზად არაჩვეულებრივ სანახაობებს გპირდებათ. წალკის კანიონზე შესაძლებლობა გექნებათ, მყუდრო და გამორჩეულად ლამაზ ვილჰაუსებში გაათენოთ ღამე.

სათაფლიას მღვიმე

სათაფლია, თავისი ისტორიულ-კულტურული მნიშვნელობის ძეგლებით, თითოეულ სტუმარს, არაჩვეულებრივ სანახაობას ჰპირდება. დაწყებული პრეისტორიული ხანის, 120 მილიონი წლის წინანდელი, დინოზავრების ნაკვალევიდან, დამთავრებული კარსტული მღვიმეებით, სათაფლია ხაზს უსვამს საქართველოს ისტორიისა და ბუნების მრავალფეროვნებას. სათაფლია არის შესანიშნავი ადგილი, სადაც დაათვალიერებთ უნიკალურ კოლხურ ტყეს და პანორამული გადასახედიდან დატკბებით ულამაზესი ხედებით. აქ მოწყობილია ორი ტურისტული ბილიკი, მუზეუმი და საგამოფენო დარბაზები. სათაფლიას მღვიმე 1925 წელს აღმოაჩინეს და მას შემდეგ ის წარუშლელ შთაბეჭდილებას ახდენს მნახველებზე.

ოკაცეს კანიონი

ოკაცეს კანიონი ექსტრემალური თავგადასავლების მოყვარულებს დაუვიწყარ თავგადასავლებს სთავაზობს. საქართველოში პირველი კლდეზე კიდული ბილიკი ოკაცეს კანიონის საოცარ სამყაროს მიუყვება და აქ მოსახვედრად დადიანების ისტორიული პარკი უნდა გაიაროთ. ბილიკი ვიწროა და წრიული მოგზაურობა მხოლოდ ერთი მიმართულებითაა შესაძლებელი. 780 მეტრი სიგრძის კიდული ბილიკი 152 მეტრის სიმაღლეზეა, ბილიკის გვირგვინს კი პანორამული გადასახედი წარმოადგენს, საიდანაც ხელის გულივით მოსჩანს კანიონის საოცარი ხედები. ოკაცეს კანიონი ხონის მუნიციპალიტეტის სოფელ გორდში მდებარეობს.

ოკაცეს ჩანჩქერი

ოკაცეს კანიონიდან სულ რაღაც 7 კმ-ის მოშორებით ოკაცეს ჩანჩქერი მდებარეობს, რომლის მონახულებით გამოწვეული ემოციები მთელი ცხოვრების მანძილზე გაგყვებათ. იმისთვის, რომ მოგზაურობა კიდევ უფრო საინტერესო და ექსტრემალური გახადოთ, აუცილებლად გამოსცადეთ 500 მეტრიანი ზიპლაინით დაშვება და დაიმუხტეთ სრულიად განსხვავებული ენერჯით. თუ ბუნების ხედვებით ტკბობა თქვენი გატაცებაა, აუცილებლად უნდა ეწვიოთ ოკაცეს ჩანჩქერს, აქ თქვენ გამოგნებელი, ჯადოსნური და დაუვიწყარი თავგადასავლების სამყარო გელოდებათ. ოკაცეს ჩანჩქერი, სამ საფეხურად გადმომავალი ჩანჩქერების კასკადია. პირველი ჩანჩქერის სიმაღლე დაახლოებით 25 მ-ია, ხოლო მეორე ჩანჩქერის სიმაღლე 70 მ-მდე აღწევს. ბუნების ძეგლი უამრავ ტურისტს იზიდავს.

ბირთვისის კანიონი

ბირთვისის კანიონი, სამშვილდის მსგავსად, თბილისთან ახლოს მდებარეობს. თბილისიდან ავტომობილით აქ დაახლოებით 1 საათშია შესაძლებელი მოხვედრა. ვულკანური წარმოშობის მონუმენტური კლდეები, ვიწრო გასასვლელებით, რომელიც მილიონობით წელს ითვლიან ულამაზეს და მისტიურ გარემოს ქმნიან. ბირთვისის კანიონი კულტურულ მემკვიდრეობასაც წარმოადგენს, აქ არსებული პირამიდის მსგავსი კლდოვან მასივებში მდებარეობს ბირთვისის ციხე. ერთ-ერთი ყველაზე რთულად მისადგომი ციხე ქვეყანაში. უმაღლეს კოშკამდე - შეუპოვრამდე მისვლა კი მხოლოდ კლდეში ნაკვეთი ციხაბო ბილიკით არის შესაძლებელი, საიდანაც ულამაზესი ვრცელი ხედები იშლება. თუ ბირთვისის კანიონის მონახულებას გადაწყვეტთ, სირთულეებიც უნდა გაითვალისწინოთ. კანიონის გასასვლელად აუცილებლად დაგჭირდებათ სპეციალური აღჭურვილობა. თუ მძაფრი ემოციები, ბუნების პირველყოფილი მშვენიერება და ხიფათიანი, რთული გზები გიზიდავთ, ბირთვისის კანიონი იმედებს აუცილებლად გაგიმართლებს.

თეთრა მღვიმე

თეთრა მღვიმე პირველი ეკოტურისტული სივრცეა საქართველოში, სადაც თეთრი, ქათქათა ფერის ნაღვენთებით გამორჩეულ, ულამაზეს და უძველეს მღვიმეში დაძველებული ღვინის დეგუსტაციას შეძლებთ. საქართველოსა და ევროპის ქვეყნებში პირველად „თეთრა მღვიმეში“ დაინერგა საკმაოდ წარმატებული და მიმზიდველი ინოვაციური სერვისი, რაც გულისხმობს: - მღვიმის თანაბარ, მუდმივ ტემპერატურაზე, ბუნებრივ პირობებში ღვინის დაძველებასა და აქ დაძველებული ღვინის დაგემოვნებას. ასევე, მღვიმეში შესაძლებელია სპელეოგამაჯანსაღებელი სეანსის ჩატარება. იმოგზაურეთ 30 000 წლის წინანდელ სამყაროში, რომელიც განსაკუთრებული სილამაზის გარდა მნიშვნელოვან არქეოლოგიური ძეგლია და საქართველოს ისტორიის ნაწილს წარმოადგენს. თეთრა მღვიმეში მკვლევარების მიერ მოპოვებულია 15 000 -მდე არქეოლოგიური ექსპონატი, მათ შორის, პალეოლითეული ადამიანის იდაყვის ძვალი, რაც ადასტურებს, რომ მღვიმე პირველყოფილი ადამიანის საცხოვრებელს წარმოადგენდა.

ნავენახევის მღვიმე

ნავენახევის მღვიმე, საქართველოს ისტორიულ ქალაქ ქუთაისიდან 25 კმ-ის დაშორებით, სოფელ ნავენახეთან მდებარეობს. იგი ბუნების საოცრებების გარდა, ვიზიტორებს ასევე სთავაზობს კეთილმოწყობილ ტურისტულ ინფრასტრუქტურასა და ბავშვების სათამაშო მოედნებს. ნავენახევის მღვიმე განსხვავებული და ლამაზი ფორმის სტალაგმიტებით და სტალაქტიტებით გამორჩეული, 210 მ სიგრძის, ორსართულიანი და 4 დარბაზიანი მღვიმეა. ის შესასვლელიდან დაახლოებით 30 მ-ში ორად იყოფა. მღვიმის საბოლოო წერტილი კი 7 მ-ის სისქის სტალაგნატი.

სამშვილდის კანიონი

სამშვილდის კანიონი ბუნების ნამდვილი საოცრებაა, რომელიც ბუნებრივი სანახაობების გარდა ისტორიულ ძეგლებსაც აერთიანებს. კანიონამდე მისასვლელი სამანქანე გზა საკმაოდ მარტივია. გზას საქართველოს დედაქალაქ თბილისიდან დაახლოებით საათნახევარი სჭირდება. სამშვილდის კანიონზე სტუმრობისას აღმოაჩენთ ულამაზეს კანიონისებურ ხეობას, მდინარეს, ხედებს და ამასთან ერთად სხვადასხვა პერიოდის ისტორიულ ძეგლებს, ნაქალაქარის სახით. აქ სტუმრობა წელიწადის ნებისმიერ სეზონზე არაჩვეულებრივი გადაწყვეტილებაა.

ხორბლის მავნე ორგანიზმები

ხორბალი (Triticum) ერთ-ერთი უძველესი კულტურული მცენარეა. მას მარცვლოვანთა დედოფალს უწოდებენ. ხორბლის მარცვალი შეიცავს 13%-მდე ცილას, 60%-მდე ნახშირწყლებს, 1,5% ცხიმებს, ვიტამინებს (B1, B2, B6, P, PP, E- რომელიც ანტიოქსიდანტს წარმოადგენს), მაკრო და მიკროელემენტებს.

უნდა აღინიშნოს, რომ ისევე როგორც სხვა კულტურული მცენარეები, ხორბალიც ზიანდება სხვადასხვა მავნე ორგანიზმით (მავნებლები, დაავადებები, სარეველები).

ხორბალზე გავრცელებულია სხვადასხვა სოკოვანი დაავადება, როგორცაა: ხორბლის მტვრიანა გუდაფშუტა (Ustilago tritici Jens), ხორბლის მყრალი ანუ სველი გუდაფშუტა (Tilletia tritici Wint), ხორბლის ღეროს ჟანგა (Puccinia graminis Pers), ხორბლის მურა ჟანგა (Puccinia triticea Erikss), ხორბლის ყვითელი ჟანგა (Puccinia glumarum Erikss et Henn), ნაცარი (Erysiphe graminis DC), სეპტორიოზი (Septoria gramineum Des), ფესვის სიდამპლე (Ophiobolus graminis Sacc), ფუზარიოზი (Fusarium graminearum Schwabe), ჭვავის რქა (Claviceps purpurea Tul) და სხვა.

დაავადებებიდან გუდაფშუტები ყველა დანარჩენ სოკოვან ავადმყოფობათა შორის პირველ ადგილზე დგანან, რადგან ამ დროს ისპობა მარცვალი, რაც უშუალოდ მოსავლის ოდენობაზე ახდენს გავლენას. გუდაფშუტიანი ხორბლიდან მიღებული ფქვილი დიდხანს არ ინახება, მალე ფუჭდება, შმორდება და უგემური პური ცხვება.

ხორბლის მყრალი ანუ სველი გუდაფშუტა

(Tilletia tritici Wint) ყველა დანარჩენ გუდაფშუტასთან შედარებით თავისი უარყოფითი ეკონომიკური მნიშვნელობით პირველი ადგილი უკავია. დაავადება ხდება თესლის გაღვივების დროს. ავადმყოფი მცენარეები მწვანედ უფრო ძლიერ არიან შეფერილნი, ვიდრე საღი მცენარეები. თავთავის სრული დაპურების დროს, განსხვავება უფრო აშკარად ემჩნევა. დაავადებული, გუდაფშუტიანი მარცვალი თავისი სირბილის გამო, ადვილად ისრისება და შედგება სველი, ნესტიანი შავი მასისგან. სოკოსგან იშლება მხოლოდ მარცვლის შიგნითა ნაწილი (კანი მთელი რჩება) უკანასკნელს მყრალი სუნი უდის.

ხორბლის მტვრიანა გუდაფშუტა

(Ustilago tritici Jens) საქართველოში ყველგან არის გავრცელებული. ამ სახის გუდაფშუტას გარეგნული დამახასიათებელი ნიშნებია: მთელი თავთავი მთლიანად დაშლილია და გადაქცეული არის სპორებისგან შემდგარ შავ მტვრად. დაუშლელი რჩება მხოლოდ თავთავის მთავარი ღერძი. ავადმყოფი მარცვლების ზედაპირი საღი მარცვლის ზედაპირთან შედარებით უფრო დანაოჭებული, აფშრუკულია.

ხორბლის ღეროს ჟანგა (PUCCINIA GRAMINIS PERS)

ფოთლები, ღერო და თავთავის ნაწილები დაფარულია ჟანგისფერი მეჭვებით. ხშირად, ძლიერი დაავადების პერიოდში, ნესტიან ამინდებში მთელ ნათესებს ჟანგისფერი გადაჰკრავს. ზაფხულის დასასრულს და ადრე შემოდგომაზე ჟანგისფერი თანდათან შავ ფერად შეიცვლება. დაავადებულ მცენარეს უხმება ფოთოლი, მარცვალი კარგად არ სრულდება, იფშრუკება და წონითაც შედარებით ნაკლები გამოდის, ვიდრე საღი მცენარის მარცვლები. დაავადება მეტწილად ზაფხულის განმავლობაში ჩნდება.

ჭვავის რქა (CLAVICEPS PURPUREA TUL)

მათრობელა პურის ერთ-ერთი მიზეზთაგანია. ეს სახელწოდება იმიტომ ეწოდა, რომ დაავადებული მარცვალი თავთავიდან რქასავითაა ამოშვრილი, თავთავი სწორია ან ოდნავ მოხრილი და მუქ იისფრად შეფერილი. დაავადებული მარცვალი შემდგარია სოკოს მტკიცედ შეზრდილი ქსოვილისაგან. დაავადება ადრე გაზაფხულზე ხდება. ფქვილად გადამუშავებისათვის მარცვლის მინარევში მისი შემცველობა 0,1%-ს არ უნდა აღარებდეს.

ხორბლის მურა ჟანგა (PUCCINIA TRITICINA ERIKSS)

უმთავრესად ფოთლების დაზიანებას იწვევს. პურის დანარჩენ ჟანგებთან შედარებით, მას ყველაზე დიდი გავლენა აქვს მცენარეზე, რამდენადაც მათი დაავადება ადრე, აღმოცენების დროიდანვე იწყება და გრძელდება მცენარის დათავთავებამდე. ეს სოკო გვხვდება შემოდგომის ნათესებზე. ხორბლეულის ფოთლებზე მრგვალ მეჭვებს აჩენს. დასაწყისში ალაგ-ალაგ ჩნდება, ძლიერი განვითარების შემთხვევაში მეჭვები იმდენად ხშირია, რომ მთელი ფოთლის ფირფიტას ფარავს. ფერით ჯერ მოყვითალო მურაა, შემდეგ კი შავდება. მეჭვები პირველად ქვედა ფოთლებზე ვითარდება, შემდეგ ზედა ფოთლებზე გადადის. დაავადების გაძლიერება შეიმჩნევა ძირითადად გაზაფხულზე.

ხორბლის ყვითელი ჟანგა (PUCCINIA GLUMARUM ERIKSS ET HENN)

ყვითელი ჟანგა მეტად მნიშვნელოვანი დაავადებაა. აქაც მცენარის დაავადება განვითარების ადრეულ სტადიებში ხდება და დათავთავებამდე ძლიერდება. ხშირია შემთხვევები, როდესაც ყვითელი ჟანგას მეჭვებით ფოთლები მთლიანადაა დაფარული და შემდეგ ხმება. ზოგჯერ მცენარის ცარიელი ღერო და თავთავილია შერჩენილი. მეჭვები, გარდა ფოთლებისა, თავთავის ნაწილებზეც გვხვდება, ძირითადად კილებზე. მეჭვების მწკრივად განლაგებით, მკაფიოდ გამოხატული ყვითელი ფერით და ხაზების სიწვრილით, ყვითელი ჟანგა ადვილად გამოსაცნობია.

ხორბლის ფუზარიოზი (FUSARIUM GRAMINEARUM SCHWABE)

დაავადება ჩნდება თავთავის კილებზე და ღეროებზე თეთრი მიცელიუმის ფიფქის სახით, რომელიც თანდათან მოწითალო-პირისფერი ხდება. სოკო ქსოვილების სიღრმეში აღწევს, არღვევს თავთავის კილებს და გადადის მარცვალში. დაავადებული მარცვალი საღთან შედარებით მომცროა, აფშრუკული და წონითაც ნაკლებია. თუ ფუზარიუმით დაავადებული მარცვალი ბევრია დასაფქვავ ხორბალში, შეიძლება გამოიწვიოს „სიმთვრალის“ მოვლენა, რადგან სოკო პურში შემავალი ცილოვანი ნივთიერებების დაშლას იწვევს, საიდანაც შხამები წარმოიქმნება. მისი პურად გამოცხობა დაუშვებელია (მინარევში 1%-ს არ უნდა აჭარბებდეს).

ვერხვის კლანტაციები და მისი გაშენების პერსპექტივები საქართველოში

მერქნიანი მცენარეების პლანტაციური მეურნეობები აგრომეტყვეობის მიმართულებაა. აგრომეტყვეობა კი, თავის მხრივ, მიწის რესურსების მართვის მრავალფუნქციური სისტემაა, როდესაც მერქნიანი მცენარეების ხელოვნური გაშენება ხდება სხვადასხვა მიზნით, რაც აერთიანებს სასოფლო-სამეურნეო, სატყეო და ზოგჯერ ზოოტექნოლოგიებს. ეს მიმართულება, როგორც აგროსატყეომელიორაცია, საქართველოში მე-19 საუკუნის 80-იანი წლებიდან იღებს სათავეს. დღეისათვის მერქნიანი მცენარეების პლანტაციური მეურნეობების განვითარებამ ახალი ფუნქცია შეიძინა, ეს არის მერქნის მიღება დროის მოკლე მონაკვეთში. საქართველოში ასეთი მეურნეობები სიახლეს წარმოადგენს და ძალიან აქტუალურია.

სწრაფმზარდი მერქნიანი მცენარეების პლანტაციების გაშენების სქემა დამოკიდებულია ადგილზე, გამოყენებულ სახეობაზე/კლონზე და დაგეგმილ შედეგზე.

თუ მიზნად **სამრეწველო პლანტაციის** გაშენებას ვისახავთ, რომლის როტაციის პერიოდი 11-20 წელია, მაშინ ის უნდა გაშენდეს შემდეგი სქემით:

კვების არე ერთი ვერხვისთვის უნდა იყოს არანაკლებ 12 მ², რომელც შესაძლოა გაიზარდოს 24 მ²-მდე. ასეთ დროს მცენარეებს შორის მანძილი 3 ან 4 მ-ია, ხოლო რიგებს შორის 4-6მ. ასეთ პლანტაციაში 1ჰა-ზე ირგვება 400-800 ძირი მცენარე; სამრეწველო პლანტაციებში, სადაც ვერხვები ირგვება ნმ-ის დაშორებით, მიღებულია ერთ-ორწლიანი სასოფლო-სამეურნეო კულტურების მოყვანა, რაც დამატებით შემოსავალს იძლევა. მსგავს ნარგაობაში ხდება ვერხვის პლანტაციების მოვლითი ოპერაციების განსახორციელებლად საჭირო დანახარჯების დაზოგვა, რადგან სასოფლო-სამეურნეო კულტურების მოყვანა მოითხოვს ნიადაგის ზედა ფენის დამუშავებასა და ირიგაციას, რომლებიც საჭიროა ვერხვების ზრდისთვის. რიგთაშორის ფართობზე პროდუქტიული სასოფლო სამეურნეო კულტურების წარმოება შესაძლებელია წარმატებით განხორციელდეს მხოლოდ პირველ სამ წელს. კულტურების როტაციის გამოყენება ხელს უწყობს პროდუქტიულობის ზრდას, პირველ წელს სინათლის მოყვარული კულტურებისა და მესამე წელს ჩრდილის ამტანი კულტურების გამოყენებით.

სამრეწველო პლანტაციების ჭრების წინ ხის დიამეტრი (DBH)18-24 სმ-ს აღწევს. ასეთი მერქანი გამოიყენება სამშენებლო მასალების დასამზადებლად, ლამინატის წარმოებაში, მსუბუქი მერქნის გადამამუშავებელ საწარმოებში ავეჯის, სხვადასხვა ნაკეთობის, ყუთების, ასანთისა და სხვ. დასამზადებლად.

მიზნობრივი პლანტაციები შეამცირებს ზეწოლას ბუნებრივ ტყეზე და მნიშვნელოვან როლს შეასრულებს დეგრადირებული ფართობებისა და ბიომრავალფეროვნების გაუმჯობესებაში.

საშუალო როტაციის პლანტაციის გაშენება, რომლის როტაციის პერიოდი 5-10 წელია, ხდება ასეთი სქემით: კვების არე ერთი ვერხვისთვის უნდა იყოს 3.7 მ²-დან - 6 მ²-მდე. შესაბამისად, მცენარეებს შორის მანძილი 1.5-2მ-ია, ხოლო რიგებს შორის - 2.5-3მ. ასეთ პლანტაციაში 1ჰა-ზე ირგვება 1600-2700 ძირი ვერხვი. ბიომასა შესანიშნავი ნედლეულია მაღალხარისხიანი ქაღალდის წარმოებისთვის. მისგან მზადდება ორიენტირებული ბურბუშელის ფილები (OSB), საწვავი, ბრიკეტები და სხვ.

მოკლე როტაციის პლანტაციის გაშენებისას, როდესაც როტაციის პერიოდი 1-4 წელია, დარგვის სქემა შემდეგია: კვების არე ერთი მცენარეისთვის 0.75-2 მ²-ია. ასეთ პლანტაციაში მცენარეებს შორის მანძილი 0.5-0.7მ-ია, ხოლო რიგებს შორის - 1.5-2.5მ. შესაბამისად, 1 ჰა-ზე ირგვება 5000-დან 13 000 -მდე ძირი ვერხვი.

მოკლე და საშუალო როტაციის პლანტაციები - ენერგეტიკული პლანტაციებია და მათგან მიღებული ბიომასა ძირითადად ბიოსაწვავისთვის გამოიყენება. ერთხელ გაშენებული ენერგეტიკული პლანტაციები, ჭრის სხვადასხვა პერიოდულობით, შესაძლებელია გამოყენებულ იქნეს 20-25 წლის განმავლობაში. აღნიშნული პერიოდის შემდეგ ხდება ნარგაობის ამოძირკვა, ნიადაგის სრული გადამუშავება და პლანტაციის ხელახლა გაშენება.

ენერგეტიკულ პლანტაციებში არ ხდება ამონაყრის მოშორება, პირველი წლის ნაზარდის გადაჭრა და მოჭრის დროს გამოიყენება მთელი ბიომასა. ეს მაშინ, როდესაც სამრეწველო პლანტაციაში საჭიროა ამონაყრის მოცილება და მუდმივი ფორმირება სწორი და ჯანსაღი შტამბის მისაღებად. სასურველია, ვერხვის პლანტაციები გაშენდეს ნაკლებად ქარიან ფართობზე, მაგრამ თუ ქარები ძლიერია, პირველ წელს, ნერგებს პლანტაციაში საყრდენებზე ამაგრებენ.

ვერხვის პლანტაციის გასაშენებლად დაახლოებით იგივე პირობები უნდა იქნეს გათვალისწინებული, როგორც სანერგის გაშენების დროს.

ვერხვის პლანტაციის გაშენებისთვის აუცილებელია:

- განისაზღვროს პლანტაციის გაშენების სქემა, რომელიც თავის მხრივ, დამოკიდებულია საბოლოო პროდუქტზე;
- დაიგეგმოს ნაკვეთი და ნერგების ჩასარგავი ადგილები, მოინიშნოს 40 სმ-იანი კოლებით;
- თუ პლანტაცია შენდება დაფესვიანებული კალმებით, უნდა მომზადდეს ორობები;
- მოტანილ უნდა იქნეს სარგავი მასალა;
- განხორციელდეს დარგვა.

ეკოლოგიური სარგებელი

სწრაფმზარდ მერქნიან მცენარეებს ხშირად აშენებენ დეგრადირებული ნიადაგებისა და ზოგ ქვეყანაში ტყის ლანდშაფტების აღსადგენად, აგრეთვე კლიმატის ცვლილების უარყოფითი ზეგავლენის შესარბილებლად. თუმცა, ძირითადი ეკოლოგიური სარგებელი მდგომარეობს იმაში, რომ იგი ნულოვან გავლენას ახდენს სათბურის ეფექტზე, რადგან ნახშირორჟანგი (CO₂), რომელიც გამოიყოფა ბიომასის დაშლის დროს, ექვივალენტურია იმ მოცულობისა, რომელიც სექვესტრირდება მცენარის ზრდის პროცესში. შესაბამისად, ატმოსფეროში CO₂ არ იმატებს.

ტირიფისებრთა ოჯახის ზოგიერთი სახეობა გა-

მორჩევა ნიადაგიდან მძიმე მეტალების, მაგ.: კადმიუმის, ამიაკის, ასევე პესტიციდებისა და რადიოაქტიული ნივთიერებების შთანთქმის უნარით.

სწრაფმზარდი მერქნიანი მცენარეების პლანტაციები აუმჯობესებს გრუნტის წყლებს და მნიშვნელოვან როლს ასრულებს ბიომრავალფეროვნების შენარჩუნება-გამდიდრებაში.

სოციალურ-ეკონომიკური სარგებელი

სწრაფმზარდი მერქნიანი მცენარეების პლანტაციების გაშენებით სოფლად იზრდება სხვადასხვა სფეროში დასაქმებულთა რიცხვი, იმატებს შემოსავალი, მცირდება მიგრაცია, იზრდება სოციალური სტაბილურობა. ქვეყანაში იქმნება ახალი, განახლებადი ბიოენერგეტიკული რესურსი, მიმდინარეობს ბიომასის ბაზრის ფორმირება, რაც თანდათან შესაძლებელს ხდის, ტრადიციულ მერქნულ სათბობ-ენერგეტიკულ ნედლეულს ჩაენაცვლოს შედარებით იაფი, თვითაღდგენადი, ადგილობრივი ბიოსაწვავი. მნიშვნელოვანია, რომ მიზნობრივი მრავალფუნქციური პლანტაციების გაშენებისას ეფექტურად მიმდინარეობს დაბალპროდუქტიული მიწების გამოყენება.

საქართველოს ბიომრავალფეროვნება

საქართველოს ფრინველთა სამყარო საკმაოდ მრავალფეროვანია. ჩვენს ტერიტორიაზე ფართოდაა წარმოდგენილი როგორც ენდემური, ისე სხვადასხვა ქვეყნისათვის დამახასიათებელი სახეობები. წარმოდგენით საქართველოს ფაუნის ერთ-ერთ ყველაზე საინტერესო სახეობებს - იხვინჯას და ჭაობის ძელქორს (ბოლობეჭედა).

• იხვინჯა (ჭახჭახა იხვი) • ANAS QUERQUEDULA

იხვინჯა (ჭახჭახა იხვი) - იხვისებრთა ოჯახის ფრინველია, რომელიც ძირითადად გვხვდება ევროპასა და აზიაში. იგი გადამფრენი ფრინველია, ამიტომ აფრიკისა და აზიის სამხრეთ ზონებში იზამთრებს. საქართველოში იხვინჯა გვხვდება, როგორც მოზამთრე ფრინველი. შვედმა ზოოლოგმა კარლ ლინემ ეს სახეობა პირველად 1758 წელს აღწერა.

იხვინჯას სხეულის სიგრძეა 37-41 სმ, ფრთების შლილი 60-69 სმ, წონა კი 280-550 გრამს აღწევს. მამრს თავის ორივე მხარეს კარგად ეტყობა თეთრი ზოლები, ფრთებზე კი ზემოდან ბაცი-მოცისფრო შეფერილობა. იგი გამოირჩევა გვერდითი გრძელი შავ-თეთრი ბუმბულით, რომელიც მხრებიდან ნაცრისფერ გვერდებსა და სხეულის დაწინწკლულ ბოლოს ეფინება. დედალს სახეზე კონტრასტული მუქი და ღია ფერის ზოლები ემჩნევა, ყელი კი მოთეთრო აქვს.

ეს იხვები ძირითადად იკვებებიან წყლის მცენარეებით, ბალახებით, ყლორტებით, მწერებით, უხერხემლოებით, მოლუსკებითა და კიბოსნაირებით.

იხვინჯებს ძირითადად მოსწონთ ყოფნა მტკნარი წყლის ტბებზე, აგრეთვე ჭაობებში, რომლებსაც აქვთ უხვი მცენარეულობა. ისინი ასევე გვხვდება თხრილებში და სარწყავ აუზებში. გამრავლებისას იხვები ძირითადად ირჩევენ სტეპების ტბებთან და ჭაობებთან ახლოს მდებარე მდელოებს.

იხვინჯა ხშირად ხდება სხვადასხვა მტაცებელი სახეობის მსხვერპლი, როგორცაა ნიანგი, კოიოტი, ნაცრისფერი მელა, წითელი მელა და ენოტი.

ამ სახეობის სიცოცხლის საშუალო ხანგრძლივობა დაახლოებით 20-დან 30 წლამდეა.

• ბოლობეჭედა • CIRCUS AERUGINOSUS

ჭაობის ძელქორი (ბოლობეჭედა) - ქორისნაირთა რიგის მტაცებელი ფრინველია. დღემდე არსებობს 16 სახეობა, ხოლო აქედან საქართველოში გვხვდება ველის, მინდვრის, მდელოსა და ჭაობის ბოლობეჭედები. ამჟერად სწორედ ამ უკანასკნელს განვიხილავთ.

ჭაობის ძელქორი საშუალო ზომის ფრინველია, რომლის სიგრძეა 40-დან 55 სმ-მდე და იწონის 400-დან 700 გრამამდე. მამრის ბუმბული ძირითადად მოწითალო-ყავისფერია მკერდზე გამოკვეთილი ღია მოყვითალო ზოლებით. თავი და მხრები ღია მონაცრისფრო-მოყვითალო ფერისაა. მდედრი კი სრულად ყავისფერია.

ჭაობის ბოლობეჭედას აქვს ფართო გამრავლების დიაპაზონი ევროპიდან და ჩრდილო-დასავლეთ აფრიკიდან ცენტრალურ აზიამდე და შუა აღმოსავლეთის ჩრდილოეთ ნაწილებამდე. ის მრავლდება ევროპის თითქმის ყველა ქვეყანაში, მაგრამ არ გვხვდება მთიან რეგიონებში და სუბარქტიკულ სკანდინავიაში. ახლო აღმოსავლეთში არის პოპულაციები თურქეთში, ერაყში და ირანში, ხოლო ცენტრალურ აზიაში ეს დიაპაზონი ვრცელდება აღმოსავლეთით ჩრდილო-დასავლეთ ჩინეთამდე, მონღოლეთამდე და ბაიკალის ტბის რეგიონამდე.

ჭაობის ძელქორი ბინადრობს მტკნარ და მლაშე ჭარბტენიან ადგილებში, მიმდებარე მდელოებსა და სასოფლო-სამეურნეო მიწებზე.

ბოლობეჭედას გამრავლების სეზონი მარტის შუა რიცხვებიდან მაისამდეა. მამრი ფრინველი შეიძლება დაწვილდეს ორ ან სამ მდედრთან სეზონზე.

ჭაობის ძელქორები იკვებებიან პატარა ძუძუმწოვრებით, ჩიტებით, ქვეწარმავლებით, ბაყაყებითა და მწერებით.

საქართველო ასევე მდიდარია მცენარეებით, რომლის გავრცელების ტაჰისნებურებასა და მრავალფეროვნებას განაპირობებს ეპოლოგიური პირობები, ჰავისა და რელიეფის ნაირგვარობა, გეოლოგიური აგებულება, გეომორფოლოგიური მდიდარობა და სხვა. საქართველოში მრავლადაა როგორც ენდემური და რელიქტური, ასევე ადვანტური სახეობის ბუნებრივი და კულტურული მცენარე. საქართველოს მცენარეული საფარის 380-მდე სახეობა ენდემური წარმოშობისაა, ამასთან, ზოგიერთი მათგანი რელიქტურ მცენარეებსაც მიეკუთვნება.

• მეგრული არყი • BETULA MEGRELICA

გაიცანით მეგრული არყი, რომელიც ნახევრად გართხმული ხეა და იზრდება 4 მეტრამდე. იგი არის საქართველოს ენდემი და იზრდება ჩრდილო-დასავლეთ საქართველოში. მისი გავრცელების არეალია სამეგრელო, კერძოდ ჩიტა-წყალი, ცაშკიბუ, ჯვარის მთა, მიგარია, ასხი, ჩოკა.

მეგრული არყის გავრცელების არეალი მოიცავს ჭარბტენიან, ტანბრეცილ ტყეებსა და კირქვიან

კლდეებს სუბალპურ სარტყელში ზღვის დონიდან 1500-200 მ სიმაღლემდე.

მისი გავრცელების არეალის უკიდურესად შემცირებული რაოდენობის გამო, მეგრული არყი შეტანილია საქართველოს „წითელ წიგნში“.

არყის ფოთლები გამოიყენება ტრადიციულ მედიცინაში სხვადასხვა დაავადების სამკურნალოდ. ასევე იყენებენ ბურახისა და სიროფის დასამზადებლად.

• მრგვალი წამალი • GYMNOSPERMIUM SMIRNOWII

მრგვალი წამალი მრავალწლოვანი ფესურიანი ბალახოვანი მცენარეა. იგი არის მწვანე ან ლეგა ფერის, ხოლო ყვავილი ყვითელი შეფერილობისაა. იგი ყვავის თებერვალ-აპრილში.

მრგვალი წამალი ითვლება საქართველოს ენდემად და გავრცელებულია კახეთში, კერძოდ სოფელ გულგულაში და ლაგოდეხის ნაკრძალში. სწორედ ლაგოდეხის ნაკრძალში აღწერეს პირველად 1881 წელს.

მისი გავრცელების არეალი მოიცავს ფართოფოთლოვან და ჭალის ტყეებს, ასევე ტყის პირას, დაჩრდილულ ადგილებს.

გვარში გავრცელებულია 6 სახეობა, ჩვენთან კი მხოლოდ ერთი, ზემოაღნიშნული სახეობაა გავრცელებული. იგი ძალზე იშვიათი, რელიქტური სახეობაა, რომელსაც ტრადიციულ მედიცინაში სამკურნალო საშუალებადაც იყენებენ.